

ผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมน
และไอฮาราที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่

ปริญญาานิพนธ์

ของ

จินตนา อินทรทัศน์

2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

สิงหาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรสุภากุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.นันทา สุรักษา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ ..... 8 ..... เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2541 .....

ปริญญาบัตรฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนจาก

ทุนพระพรหมคุณาภรณ์ ปีการศึกษา 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุภกุล กรรมการสอบที่แต่งตั้งเพิ่มเติมและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และ ดร.นันทา ผู้รักษา กรรมการสอบที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง ที่ได้ให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิตร ทองชั้น ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการนำแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ไปใช้ในการทำปริญญาานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 คณาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม คณาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม ที่ให้ความร่วมมือ และความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณอดิสร แก้วเซ่ง คุณพรทิพย์ นมรักษ์ และ คุณระวีวรรณ คำสม ที่ให้ความร่วมมือในการทำปริญญาานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้ความหวังใจ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของบิดา มารดา ผู้เป็นแรงดลบันดาลให้ความหวังใจ ตลอดจนกำลังใจและกำลังใจทรัพย์ต่อผู้วิจัยตลอดมา จนปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จินตนา อินทรทัศนีย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และการเลือกอาชีพ	47
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
แหล่งข้อมูลและประชากร	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	51
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	51
การดำเนินการทดลอง	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	66
ผลการศึกษาค้นคว้า	66

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	75
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	75
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	75
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	76
การดำเนินการทดลอง	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	77
อภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า	77
ข้อเสนอแนะ	79
 บรรณานุกรม	 81
 ภาคผนวก	 91
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 144

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การประเมินผลความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ	67
2 เปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎี พัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา	73

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ตลอดจนความประพฤติและคุณธรรมของบุคคลให้เป็นพลเมืองดี และมีคุณภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2530 : 299)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้กำหนดนโยบาย พัฒนาการศึกษ โดยให้มีการปฏิรูประบบการเรียนการสอน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถและทักษะพื้นฐานที่ดีและเข้มแข็งพอที่จะออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับ การศึกษาที่สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 57) และหลักการของ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) (ศึกษานิเทศการ. 2533 : 1) ที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และประเทศชาติ

นอกจากนี้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร โดยกำหนดให้ วิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรี ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาอาชีพได้รวม 33 หน่วยการเรียนรู้ตลอด 3 ปี วิชาอาชีพที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมุ่งหวังที่จะปลูกฝังจิตสำนึกในงานอาชีพ และมุ่ง ส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพทุกประเภท และเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้พิจารณาตนเองในด้าน ความถนัด ความสนใจ ทั้งยังให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเทคนิคทางอาชีพ ทักษะการจัดการ และเจตคติ ต่อการเป็นผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และผู้ให้บริการที่ดี เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบ อาชีพได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรปัจจุบัน จึงมุ่งเน้น ด้านการงาน และอาชีพอย่างจริงจัง และสนองความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ เพราะผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้จะมีอายุ 13 - 16 ปี ซึ่งบุคคล เหล่านี้มีอายุพอที่จะไปประกอบอาชีพได้ และย่อมเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า พลเมืองหรือกำลังคน ที่ ประเทศชาตินั้นต้องการก็คือพลเมืองที่มีการศึกษาระดับกลาง หรือผู้ที่จบระดับมัศึกษานั้นเอง

แต่ทั้งนี้ต้องให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะไปดำเนินงานอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อตนเองและประเทศชาติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 1)

การแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการช่วยพัฒนาคนให้มีประสบการณ์ และมีทักษะในการ ศึกษาตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และรู้จักโลกของอาชีพที่เป็น ปัจจุบัน เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกและวางแผนสู่อาชีพ ตลอดจน พัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพที่พึงประสงค์ในอนาคตได้ (สมร ทองดี. 2534 : 659) ซึ่งสอดคล้องกับ คมเพชร จิตรศุภกุล (2521 : 20) ที่กล่าวไว้ว่า การแนะแนวอาชีพจะทำให้นักเรียนได้สำรวจ ค้นพบ เข้าใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ ความสนใจของตนเองตลอดจนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ อาชีพ เพื่อความพร้อมในการเลือกแนวทางการศึกษาและเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับ ตนเอง

ในการเลือกอาชีพนั้น กิงซ์เบิร์ก (Ginzberg. 1966 : 47 - 57) ได้ให้ความหมายของ การเลือกอาชีพว่า เป็นกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของบุคคลที่จะเลือกอาชีพให้ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และ สำเนาวิ ชจรศิลป์ (2529 : 2) กล่าวว่า การเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนย่อมก่อให้เกิดความ เพลิดเพลิน มีความสุข มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลเลือกอาชีพไม่เหมาะสมกับตนแล้ว จะเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน ดังนั้น การที่นักเรียน จะเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเองแค่ไหน ขึ้นอยู่กับว่านักเรียนรู้จักตนเองดีเพียงใด นอกจากนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 9) ได้กล่าวว่า การเลือกอาชีพหรือเลือกศึกษาเพื่อประกอบอาชีพนั้น เด็กมักจะเลือกโดยบังเอิญ หรือเลือกตามเพื่อน ซึ่งทำให้การเลือกอาชีพเป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง ไม่สัมพันธ์กับความสนใจ และความสามารถของตนเอง หากนักเรียนไม่ได้รับการช่วยเหลือในการ วางแผนการศึกษาและอาชีพ และไม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและในโลกของงานอาชีพอย่างเพียงพอ รวมทั้งต้องศึกษาเล่าเรียนหรือทำงานในสิ่งที่ตนไม่มีความถนัดหรือไม่มีใจรักแล้วย่อมยากที่จะประสบ ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และไม่มี ความพึงพอใจในการทำงานหรือมีฉันทะนั้นก็เปลี่ยนงาน ไปเรื่อย ๆ เนื่องจากไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพของตนและลักษณะของงาน นับว่าเป็น ปัญหาที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งในสังคมไทย

เพื่อให้ นักเรียนรู้จักใช้ความคิดและเหตุผลให้ดียิ่งขึ้นว่า ตนควรประกอบอาชีพอะไรใน อนาคต หรือเรียนต่อในแผนการเรียนใดในอนาคต นวลศิริ เปาโรหิตย์ และ กมล สุดประเสริฐ (2524 : 25) ได้เสนอว่า ควรให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับความต้องการ ความสามารถ และ ทักษะของเขา ถ้าเขามีโอกาสได้เข้าใจตนเองมากขึ้น เขาจะเริ่มมองเห็นทางเลือกที่เหมาะสมกับ ตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ สตีเวน (Hollands and others. 1994 : 46 ; citing Stevens. 1986)

ได้กล่าวไว้ว่า การให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพนั้น จะช่วยให้เด็กสามารถวางแผนแสวงหาอาชีพต่าง ๆ ในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเองมากขึ้น

วิธีที่จะช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเข้าใจตนเอง และองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเอง กับทั้งช่วยให้เข้าใจโลกของงาน ตลอดจนสามารถผสมผสานสองสิ่งนี้เข้าด้วยกันจนกระทั่งบุคคลสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพ และดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพที่วางไว้จนประสบความสำเร็จล่วงหน้า คือ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 89)

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ เด็กชาวป่า ชาวเกาะ เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า บิดามารดา เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่มีภูมิฐานะอยู่ห่างไกลการคมนาคม และการจัดหลักสูตรของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จะมุ่งเน้นในวิชาอาชีพ มีการสอนวิชาอาชีพให้เหมาะสมกับวัยกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น และสอนวิชาอาชีพให้มากขึ้นเป็นพิเศษกว่านักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนที่จบจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ (กองการศึกษาพิเศษ. 2536 : 11 - 14)

ผู้วิจัยได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนต้องการปรับปรุงตนเอง หรือสิ่งที่นักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ จำนวน 73 คน ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนร้อยละ 41.10 ต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือในเรื่องการเลือกอาชีพ ต้องการทราบว่า อาชีพที่ต้องการเลือกนั้นจะสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองหรือไม่ และหากจะเลือกอาชีพควรทำอย่างไร

จากผลการสำรวจเบื้องต้นดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สวัสดิ์ เรืองฉาย (2519 : 83) ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ นักเรียนยังไม่ทราบว่า ตนเองมีความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับอาชีพใด ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกลักษณะของตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะนำวิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮารา (Tiedeman and O'Hara. 1963 : 4) มาใช้ในการพัฒนาการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวได้อธิบายถึงการพัฒนาการทางอาชีพว่า เป็นกระบวนการคิดที่มีเหตุผล ดังนั้นก่อนที่บุคคลใดจะเลือกสาขาวิชาเรียนหรือเลือกอาชีพบุคคลนั้นจะต้องสำรวจตนเอง และวิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง เพื่อประมวลเป็น

ความคิดที่ใช้ประกอบการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ที่เดอแมนและไอฮารา ยังกล่าวว่า ในการเลือกอาชีพนั้นควรดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นสำรวจ (Exploration Substage) เป็นขั้นที่ให้ผู้บุคคลได้มีโอกาสสำรวจตนเอง และสำรวจอาชีพ
2. ขั้นผนึกความคิด (Crystallization Substage) เป็นขั้นที่ให้ผู้บุคคลพิจารณาความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพของตนเองที่สัมพันธ์กับอาชีพ
3. ขั้นระบุทางเลือก (Choice Substage) เป็นขั้นที่ผู้บุคคลพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทางว่าทางเลือกใดจะสอดคล้องคุณลักษณะของตนเอง และเหมาะสมกับอาชีพที่ตนต้องการเลือก
4. ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ (Clarification Substage) เป็นขั้นที่ผู้บุคคลได้พิจารณารายละเอียดของทางเลือกแต่ละทางเลือกให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองและอาชีพที่ต้องการเลือกให้กระจ่าง

จากขั้นตอนในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารานี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามันน่าจะเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนได้สำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพ ตลอดจนได้สำรวจโลกของงานอาชีพเพื่อนักเรียนจะได้เลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนแต่ละคนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารา สามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนมากขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะช่วยให้ทราบถึงผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารา ที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และคาดว่าจะประโยชน์แก่ครูแนะแนวในโรงเรียน

ในการนำวิธีการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและ
ไอฮารา ไปพัฒนาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ
ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพของตนเอง โดยพิจารณาจาก
ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2540 ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้อง
กับ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพของตนเอง
โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของ นักเรียนที่อยู่ใน
ในระดับต่ำ จำนวน 20 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการพัฒนาการเลือกอาชีพ ได้แก่ การให้คำปรึกษาราย
บุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้
อาชีพหนึ่งให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและการวางแผนเลือกอาชีพให้
สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 คุณลักษณะของตน ได้แก่ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ
และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ ของนักเรียน

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ ลักษณะอาชีพ ความสำคัญของอาชีพ คุณสมบัติของ
ผู้ประกอบการอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งนักเรียนใช้ประกอบ
การพิจารณาเลือกอาชีพ ที่นักเรียนคาดว่าเป็นไปได้สำหรับนักเรียน

1.3 การวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ได้แก่

1.3.1 สำรวจปัญหาของตนเอง โดยให้นักเรียนระบุว่าปัญหาคืออะไรทางประสงค์เลือกอาชีพนั้น ๆ

1.3.2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของตนเองและข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

1.3.3 รู้จักเลือกทางเลือกที่มีอยู่ โดยให้นักเรียนพิจารณาเลือกทางเลือกที่น่าจะเป็นไปได้

1.3.4 พิจารณารายละเอียดของแต่ละทางเลือก โดยให้นักเรียนพิจารณาข้อดีข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคของแต่ละทางเลือก และทางเลือกใดที่เขาควรเลือกมากที่สุด
ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ พิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพที่อยู่ในระดับสูง

2. การให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพ หมายถึง วิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจอาชีพ และเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับคุณลักษณะของตนเอง ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนี้ ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา โดยมีลำดับขั้นดังนี้

2.1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา เป็นขั้นสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคย ใจกว้าง ใจ เข้าใจ ยอมรับผู้ให้คำปรึกษา และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเลือกอาชีพ และในขั้นนี้ ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

2.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด - ปลายเปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ ตามลำดับขั้นตอนต่อไป

2.2.1 ขั้นสำรวจ (Exploration Substage) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองและสำรวจอาชีพดังนี้

(1) สำรวจตนเอง ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจ ความสามารถ ความถนัดทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ แล้วให้นักเรียนพิจารณาจากผลการตอบแบบทดสอบความถนัด แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และแบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ ตลอดจนให้นักเรียนพิจารณาผลการเรียนแต่ละรายวิชา และผลการเรียนเฉลี่ยของทั้ง 3 ภาคเรียน ที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพ

(2) สํารวจอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนไปรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโลกของงาน ลักษณะอาชีพ ความสำคัญของอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2.2 ขั้นผนึกความคิด (Crystallization Substage) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนพิจารณาความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพของตนเองที่สัมพันธ์กับอาชีพ

2.2.3 ขั้นระบุทางเลือก (Choice Substage) เป็นขั้นที่นักเรียนพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทาง ว่าทางเลือกใดจะสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียน และเหมาะสมกับอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือก

2.2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ (Clarification Substage) เป็นขั้นที่นักเรียนได้พิจารณารายละเอียดของทางเลือกแต่ละทางเลือกให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง และอาชีพที่ต้องการเลือกให้กระจ่างเพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาอาชีพ

2.3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนสรุปผลของการให้คำปรึกษาภายหลังการให้คำปรึกษาในแต่ละขั้นตอน และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
  - 1.1 ความหมาย
  - 1.2 วัตถุประสงค์
  - 1.3 ขอบข่าย
  - 1.4 หลักการในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
  - 1.5 ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
  - 1.6 ประโยชน์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
  - 1.7 ทฤษฎีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
  - 2.1 ความหมายของการเลือกอาชีพ
  - 2.2 กระบวนการเลือกอาชีพ
  - 2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
  - 2.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
  - 2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพและการเลือกอาชีพ
  - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

1.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ซูเปอร์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2537 : 78 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1951) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นกระบวนการช่วยบุคคลให้มีการพัฒนายอมรับ และผสมผสาน ส่วนที่เป็นบุคลิกของตนเองกับบทบาทในโลกของงานอาชีพ ทดสอบภาพพจน์ของตนเองกับสภาพความเป็นจริงของสิ่งแวดล้อมภายนอก เพื่อนำมาซึ่งความพึงพอใจสู่ตนและสู่สังคม

นวลละออ สุภาผล (2521 : 76) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง รู้จักวิเคราะห์และยอมรับความเป็นจริงของตน เข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเขาจะเป็นผู้ตัดสินใจเองจากข้อมูลที่ได้รับ มิใช่เป็นการบังคับให้เลือกอาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 89) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ คือ กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ได้พัฒนาความเข้าใจตนเอง และองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองอย่างถ่องแท้ กับทั้งช่วยให้เข้าใจโลกของงาน ตลอดจนสามารถผสมผสานสองสิ่งนี้เข้าด้วยกันจนกระทั่งบุคคลสามารถแก้ปัญหาทางอาชีพ ตัดสินใจและดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพที่วางไว้จนประสบความสำเร็จที่กำหนด

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 92) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ว่าเป็นวิธีการช่วยเหลือให้ผู้มารับบริการได้เข้าใจตนเอง เข้าใจโลกของงานและเข้าใจกระบวนการเลือกอาชีพ เพื่อให้สามารถเลือกอาชีพด้วยความมั่นใจ พึงพอใจ และเหมาะสมกับตนเองตลอดจนเตรียมพร้อมเพื่อการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงการประกอบอาชีพให้เหมาะกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2537 : 80) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นการสื่อสารที่มีความหมายระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ในบรรยากาศของความสัมพันธ์ที่อบอุ่นเป็นกันเอง ที่ผู้ให้บริการใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของตน ช่วยให้ผู้มาใช้บริการมีการเข้าใจตนเองมากขึ้น สามารถรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง เข้าใจโลกของงาน และเลือกอาชีพที่ตรงกับความต้องการในอันที่จะนำความพอใจมาสู่ตนเองและสังคม

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้มาขอรับคำปรึกษาให้มีความเข้าใจตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตน รวมทั้งรู้จักโลกของงานอาชีพ และเข้าใจกระบวนการการเลือกอาชีพ สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ซูเปอร์ (Super. 1949 : 1) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มี 2 ประการ คือ ช่วยให้ผู้รับบริการปรับตัวได้ดีและเอื้ออำนวยให้ผู้รับบริการสามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ และ วัชร ทรัพย์มี (2523 : 89) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้รับบริการตระหนักถึงความต้องการ และค่านิยมของตน เพื่อที่จะพิจารณาว่าความต้องการและค่านิยมนั้นมีอิทธิพลต่อจุดมุ่งหมาย เช่น การเลือกอาชีพของผู้รับบริการอย่างไร เพื่อจะ

ได้พิจารณาว่ามีขั้นตอนการกระทำอย่างไรที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และเพื่อที่จะได้คาดคะเนได้ใกล้เคียงว่า การวางแผนนั้นนำไปสู่เป้าหมายได้ดีมากน้อยเพียงใด

สวัสดี เรื่องขาย (2521 : 75) จำแนกวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลผู้ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ ให้สามารถแก้ปัญหาได้ เช่น การเลือก การปรับหรือเปลี่ยนงาน และการสร้างกิจนิสัยการทำงานที่ดี
2. เพื่อช่วยให้ผู้มีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ เกิดความเข้าใจตนเอง และยอมรับในคุณลักษณะประจำตัวที่มีอยู่ เช่น ยอมรับความจริงเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ และความสนใจ และใช้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพที่เหมาะสม
3. เพื่อช่วยให้ผู้ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ สามารถตั้งเป้าหมายการประกอบอาชีพเท่าที่เป็นไปได้ และช่วยส่งเสริมให้ผู้มีปัญหาวางแผนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. เพื่อช่วยให้ข่าวสารอันเป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ เช่น ข่าวสารตลาดแรงงาน ข่าวสารการจ้างงาน ข่าวสารอาชีพ และการฝึกอาชีพต่าง ๆ
5. เพื่อช่วยให้บุคคลผู้มีปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ให้ได้รับการบรรจุงานหรือ ทำงานที่เหมาะสมเกิดความพอใจทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างผู้สมัครงาน

จากเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้บุคคลรู้จัก และเข้าใจตนเอง ด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ รู้จักโลกของงานอาชีพ และใช้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

1.3 ขอบข่ายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ทิพย์วรรณ กิตติพร (2531 : 113 - 115) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มีขอบข่ายกว้างขวางมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบข่ายของการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
  - 1.1 เพื่อช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยให้ข้อมูลที่สำคัญ และช่วยทำให้ปัญหาของผู้มาขอรับคำปรึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น
  - 1.2 เพื่อเน้นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการดำเนินชีวิต โดยเน้นให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเข้าใจถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพ การวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพ การสร้างทักษะในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับอาชีพและการดำเนินชีวิต
  - 1.3 เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถของผู้มาขอรับคำปรึกษา ให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจ

2. ขอบข่ายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของผู้มาขอรับคำปรึกษา มีดังนี้

2.1 ผู้มาขอรับคำปรึกษาที่ยังไม่มีความสนใจในอาชีพใดโดยเฉพาะ เนื่องจากขาดความเข้าใจในตัวเอง หรือขาดเป้าหมายในชีวิต หรืออาจมองเห็นว่าการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่ยากจึงทำให้ขาดความสนใจและความกระตือรือร้นในอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาควรช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเข้าใจถึงบทบาทของตนเอง และช่วยให้เข้าใจถึงคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม บุคลิกภาพ และอื่น ๆ ตลอดจนเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโลกของอาชีพ แนะนำแหล่งข้อมูล เพื่อให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสม

2.2 ผู้มาขอรับคำปรึกษาที่ได้ลองเลือกอาชีพแล้วแต่ยังไม่มั่นใจ เนื่องจากเกิดความลังเลใจและไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างแน่นอน ผู้ให้คำปรึกษาควรช่วยผู้มาขอรับคำปรึกษาได้พิจารณาข้อมูลทางอาชีพอย่างละเอียด เพื่อค้นหาข้อดี ข้อเสียของอาชีพนั้น ๆ ประกอบกับการพิจารณาตนเอง เพื่อสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสม

2.3 ผู้มาขอรับคำปรึกษาที่เลือกประกอบอาชีพที่ห่างไกลจากความเป็นจริง กล่าวคือ ผู้มาขอรับคำปรึกษาขาดการพิจารณาถึงโอกาสในการประกอบอาชีพ แม้ว่าความต้องการในการประกอบอาชีพจะอยู่ในระดับสูง ผู้ให้คำปรึกษาควรช่วยผู้มาขอรับคำปรึกษาพิจารณาอาชีพอื่นที่มีโอกาสดีกว่าและยังสามารถสนองความต้องการของเขาเช่นกัน เช่น ผู้ที่อยากจะประกอบอาชีพเป็นแอร์โฮสเตสแต่มีรูปร่างเตี้ย ทำให้มีข้อจำกัดและมีโอกาสในการประกอบอาชีพน้อยมาก ผู้ให้คำปรึกษาอาจช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาพิจารณาถึงอาชีพให้บริการด้านอื่น ๆ

2.4 ผู้มาขอรับคำปรึกษาที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ ในกรณีนี้ผู้มาขอรับคำปรึกษาอาจจะมีประสบการณ์ประกอบอาชีพแล้ว แต่ต้องการเปลี่ยนอาชีพเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น รายได้และโอกาสความก้าวหน้า ผู้ให้คำปรึกษาควรช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาสำรวจและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง และช่วยให้พิจารณาถึงข้อดี ข้อเสีย ของอาชีพใหม่ กับอาชีพเดิมเพื่อช่วยในการตัดสินใจที่ถูกต้อง

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า ขอบข่ายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของผู้มาขอรับบริการ ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาควรพิจารณาช่วยเหลือไปตามสภาพนั้น ๆ

1.4 หลักการในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 91 - 94) กล่าวถึง หลักการในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับข้อมูลส่วนตัวของผู้รับคำปรึกษา การให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้ให้คำปรึกษามีความเข้าใจเรื่องการปรับตัวของบุคคลเป็นอย่างดี และจะสามารถช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดีขึ้น

2. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพต้องเข้าใจพัฒนาการทางอาชีพ โดยจะต้องตระหนักว่าการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันหลายขั้นตอนของชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก และกระบวนการพัฒนาการทางอาชีพก็เช่นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ โดยมีแบบเฉพาะของแต่ละบุคคลและพัฒนาในอัตราที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ จึงควรเป็นการติดตามพัฒนาการทางอาชีพมากกว่าจะเร่งรัดให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพเฉพาะเจาะจง

3. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพควรตระหนักว่า ผู้รับคำปรึกษาบางคนมีความประสงค์จะประกอบอาชีพที่ไม่ตรงกับความถนัด ความสามารถของตน ซึ่งเป็นความประสงค์ที่ห่างไกลจากที่จะเป็นจริงได้ ผู้ให้คำปรึกษาทางอาชีพจึงต้องพยายามช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักตนเอง และมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

4. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพควรตระหนักว่า การพยายามหาอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละคนอย่างสมบูรณ์แบบนั้นเป็นเรื่องยากมาก แม้จะมีบางอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละคน และบางอาชีพไม่เหมาะสมก็ตาม จึงควรช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้พิจารณาอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

5. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพควรตระหนักว่า การพิจารณาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของผู้รับคำปรึกษาแต่ละคนเป็นเรื่องที่ซับซ้อน จึงควรชี้แจงให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจลักษณะของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่ถูกต้องว่า ต้องใช้เวลาและความร่วมมืออย่างมาก

6. ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้รับคำปรึกษา และให้การช่วยเหลือแตกต่างกันไป

7. ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ จะต้องให้ความสำคัญต่อสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้และผู้รับคำปรึกษาเข้าใจความรู้สึก มีความจริงใจสามารถสื่อความหมายระหว่างกันและกันได้เป็นอย่างดี ผู้รับคำปรึกษามีความไว้วางใจและศรัทธาผู้ให้คำปรึกษา

8. ผู้ให้คำปรึกษาควรสนใจองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองของผู้รับคำปรึกษา และสิ่งแวดล้อมที่อาจมีอิทธิพลต่อปัญหาทางอาชีพของผู้รับคำปรึกษา ดังนี้ คือ

8.1 องค์ประกอบที่เป็นข้อจำกัดอันเนื่องมาจากตัวบุคคล ได้แก่ ความสามารถ ความพยายาม ความรับผิดชอบ และทักษะ เป็นต้น

8.2 องค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคล ได้แก่ ค่านิยม ความสนใจทัศนคติที่มีต่ออาชีพ และจุดมุ่งหมายในชีวิต

8.3 องค์ประกอบที่เป็นข้อจำกัดอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โอกาสในการศึกษา และประกอบอาชีพ ข้อกำหนดหรือลักษณะของอาชีพ

8.4 องค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พ่อแม่ ครู เพื่อน หรือบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ

สำเนาวิชา จรรยาบรรณ (2526 : 92 - 95) กล่าวถึงหลักในการให้คำปรึกษาอาชีพ ดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ จะไม่เป็นผู้ตัดสินใจหรือแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับคำปรึกษา แต่ใช้วิธีการทำงานร่วมกัน

2. ผู้ให้คำปรึกษาจะไม่กระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาทำตามสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาเห็นว่าควรทำ

3. ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา จะต้องร่วมกันค้นหาค่านิยมในด้านต่าง ๆ ของผู้รับคำปรึกษา

4. ผู้ให้คำปรึกษาควรนำทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ หรือทฤษฎีการเลือกอาชีพมาใช้

5. ผู้ให้คำปรึกษาควรพิจารณาเลือกวิธีการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมมาใช้ในการให้คำปรึกษาทางอาชีพ

6. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว ดังนั้นขณะที่ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ถ้าผู้รับคำปรึกษามีปัญหาส่วนตัวก็ควรพิจารณาให้คำปรึกษาด้วย

7. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา

8. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้รับคำปรึกษา

9. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ อันได้แก่ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เป็นต้น

1.5 ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 110) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาอาชีพ (Vocational Psychology)

2. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าศรัทธาต่อนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

3. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีความรอบรู้ด้านข้อมูลเกี่ยวกับงานอาชีพ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

4. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีทักษะในการใช้แบบทดสอบ แบบสำรวจ และเครื่องมืออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

5. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีทักษะในการให้ข้อมูลทางอาชีพ

แฮทช์ และอัมพา (Hatch and Ampar. 1966 : 83) มีความเชื่อว่า ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่สำคัญ คือ ความมีใจเป็นกลางอย่างยิ่งในการพิจารณาปัญหาในด้านต่าง ๆ มีความสนใจอย่างแท้จริงในสวัสดิการของผู้อื่น โดยปราศจากความอยากหรืออยากเห็นเป็นการส่วนตัว นอกจากนี้ คาร์คัฟฟ์ และเบอเรนสัน (Carkhuff and Berenson. 1976 : 65) มีความเห็นว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่มีความสำคัญต่อการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ คือ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อผู้รับบริการมีความนับถือในตัวผู้รับบริการ มีความจริงใจ และมีความกระตือรือร้นในปัญหาของผู้รับบริการ

จากลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการให้คำปรึกษา เข้าใจปัญหาของผู้รับบริการ และเข้าใจลักษณะของผู้รับบริการเป็นอย่างดี สามารถนำเทคนิคหรือวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพของปัญหาของผู้รับบริการ

1.6 ประโยชน์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

พล แสงสว่าง (2529 : 63) กล่าวว่า หากการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ก็ย่อมเกิดประโยชน์แก่นักเรียน ชุมชน และประเทศชาติอย่างมาก ซึ่งสามารถกล่าวถึงประโยชน์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพได้ดังนี้

1. นักเรียนได้ประกอบอาชีพตรงกับความสามารถ และความถนัด ทำให้งานมีความก้าวหน้า เป็นการขจัดปัญหาสังคมได้ประการหนึ่งด้วย
2. ประสิทธิภาพของงานดีขึ้น เพราะได้คนที่มีคุณสมบัติเหมาะกับงานที่ทำแต่ละอย่าง
3. มีรายได้เพียงพอ การได้ทำงานที่ตนชอบยอมทำให้ทำด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่งานดีก็ย่อมประสบความสำเร็จมีรายได้พอสมควร
4. แก้ปัญหาคนว่างงาน คนเลื่องงานเหมาะกับตนเองไม่เปลี่ยนงานบ่อย ๆ การว่างงานก็น้อยลง
5. ช่วยแก้ปัญหาวัยรุ่น คนที่มีปัญหามักเป็นพวกเด็กวัยรุ่น หงานงานทำไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น อาชญากรรม หากช่วยให้วัยรุ่นได้มีงานทำและมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ ปัญหาต่าง ๆ ย่อมลดลง

จากประโยชน์การให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ สามารถช่วยให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับลักษณะของตน สามารถช่วยลดปัญหาการว่างงาน ตลอดจนแก้ปัญหาของสังคมได้อีกด้วย

1.7 ทฤษฎีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

1.7.1 ทฤษฎีของทีเดอแมนและโอสารา (Tiedeman and O' Hara 's Theory)

ทีเดอแมนและโอสารา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 114 - 116 ; อ้างอิงมาจาก Tiedeman and O' Hara. 1963) กล่าวถึงการให้คำปรึกษาด้านอาชีพไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการเลือกอาชีพ (Anticipation of Decision - Making or Preoccupational Stage) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นย่อย ๆ คือ

1.1 ขั้นสำรวจ (Exploration Substage) ในขั้นนี้ บุคคลจะสำรวจตนเอง และประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ ความปรารถนา หรือมุ่งหวังในอาชีพที่จะสำรวจลักษณะอาชีพ วิชาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ข้อดี ข้อบกพร่องของอาชีพ การทำงานเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ ตลอดจนความก้าวหน้าในอาชีพ

1.2 ขั้นฝึกความคิด (Crystallization Substage) ในขั้นนี้ บุคคลจะฝึกความคิดภายหลังการประเมินตนเอง และวิเคราะห์เกี่ยวกับอาชีพในขั้นสำรวจแล้ว เพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไป

1.3 ขั้นลองเลือกอาชีพ (Choice Substage) ในขั้นนี้ บุคคลจะพยายามลองเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาภายหลังการประมวลความคิด และฝึกความคิดเพื่อจะตัดสินใจเลือกอาชีพหรือเลือกเรียนเกี่ยวกับสาขาวิชานั้น

1.4 ขั้นการพิจารณารายละเอียด (Clarification Substage) ในขั้นนี้ บุคคลจะแยกแยะรายละเอียดต่าง ๆ และวิเคราะห์ทางเลือกให้ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง เพื่อจะได้ตัดสินใจเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาที่แน่นอน

ขั้นที่ 2 ขั้นประกอบอาชีพและปรับตัวในการประกอบอาชีพ (Implementation and Adjustment Stage) แบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ 3 ขั้น คือ

2.1 ขั้นนำตนเองเข้าสู่อาชีพหรือการศึกษา (Induction Substage) ในขั้นนี้ บุคคลจะเข้าทำงานพร้อมที่จะลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้ตัดสินใจแล้ว สำหรับบางคนนั้นจะเข้าศึกษาตามสาขาวิชาชีพที่ตนได้ตกลงเลือก

2.2 ขั้นปฏิรูปหรือขั้นเปลี่ยนแปลงปรับปรุง (Reformation or Transition Substage) ในขั้นนี้ บุคคลบางคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพหรือในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพที่เลือกแล้วนั้น เขาอาจจะปรับปรุงตนเองหรือสำรวจอาชีพ หรือการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเขาต่อไป

2.3 ขั้นคงรักษาเพื่อความมั่นคงในอาชีพ หรือขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Maintenance or Integration Substage) ในขั้นนี้ บุคคลจะมุ่งมั่นปฏิบัติงานใน

อาชีพที่ได้เลือกแล้วให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อความมั่นคงในอาชีพต่อไป หรือบางคนที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาชีพที่เขาเลือกแล้ว ก็จะพยายามศึกษาเพื่อจะได้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ต่อไปภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลจะมีพัฒนาการทางอาชีพเริ่มตั้งแต่การเตรียมตัวเลือกอาชีพโดยสำรวจตนเอง สำรวจลักษณะอาชีพ แล้วนำข้อมูลทั้งสองประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพ เมื่อเลือกอาชีพได้แล้วจึงประกอบอาชีพ และปรับตัวในการประกอบอาชีพเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพต่อไป

1.7.2 การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Traits Factors Career Counseling) มีดังนี้ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 95 - 99)

วิลเลียมสัน (Williamson) ผู้นำของวิธีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ได้สรุปว่าปัญหาของผู้รับบริการมี 4 ประเภท คือ

1. ผู้รับบริการเป็นผู้ที่ยังไม่มีโครงการประกอบอาชีพเลย
2. ผู้รับบริการยังตัดสินใจเลือกอาชีพไม่ได้แน่นอน
3. ผู้รับบริการยังเลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสม
4. ความสนใจและความถนัดของผู้รับบริการขัดแย้งกัน

รูปแบบของการให้คำปรึกษาประกอบด้วย

1. การวินิจฉัย เป็นการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่ว่าปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุใด

2. กระบวนการ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

2.1 การวิเคราะห์ผู้รับคำปรึกษา (Analysis) เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษาโดยใช้กลวิธีต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ เพื่อให้รู้ถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพและองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษา

2.2 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้รับคำปรึกษาเข้าด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจกับผู้รับคำปรึกษา และช่วยให้ผู้รับคำปรึกษารู้จักตนเอง

2.3 การวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) ผู้ให้คำปรึกษานำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วมาใช้ในการวินิจฉัยปัญหาของผู้รับคำปรึกษาว่าที่เลือกอาชีพไม่ได้ หรือมีปัญหาด้านอาชีพ เนื่องจากสาเหตุใด

2.4 การคาดคะเนพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น (Prognosis) และเสนอแนะทางเลือกอื่น ๆ แก่ผู้รับคำปรึกษา เป็นต้นว่า ถ้าไม่มีความถนัด ความสามารถ ความสนใจในแบบนี้แล้วเลือก

อาชีพนี้จะประสบอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อไปในภายหน้า ฉะนั้นควรจะพิจารณาอาชีพที่จะเลือกได้อย่างอื่น ๆ อีก

2.5 การให้คำปรึกษาหรือการแก้ปัญหา (Counseling or Treatment) ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา จะช่วยกันพิจารณาว่าควรจะเลือกอาชีพใดจึงจะเหมาะสม หรือจะแก้ปัญหาด้านอาชีพอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ

2.6 การติดตามผล (Follow up) เป็นการติดตามว่าหลังจากที่นักเรียนได้รับคำปรึกษาแล้วได้ผลอย่างไรบ้าง ถ้าไม่ได้ผลจะได้หาทางช่วยเหลือต่อไป

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ หรือจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ มี 2 ประการ คือ

3.1 เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้รับคำปรึกษา

3.2 เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเองสามารถประเมินข้อดีและข้อเสียของตนเองได้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลประกอบด้วยเทคนิคดังต่อไปนี้ (Brayfield. 1960 : 212 - 220)

1. เทคนิคการสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและความไว้วางใจในการให้ความร่วมมือกัน วางโครงการเลือกอาชีพหรือแก้ปัญหาด้านอาชีพ

1.2 การส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง

1.3 การเสนอแนะหรือช่วยผู้รับคำปรึกษาวางโครงการเกี่ยวกับอาชีพ

1.4 การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ดำเนินการตามโครงการที่วางไว้

1.5 การส่งตัวผู้รับคำปรึกษาไปขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากบุคคลอื่น

ถ้าจำเป็น

2. การใช้แบบทดสอบ เป็นการนำไปสู่การแนะนำ หรือวางโครงการ ดังนี้

2.1 การแนะนำโดยตรง (Direct Advising) โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาจะแจ้งกับผู้รับคำปรึกษาเลยว่า ผู้ให้คำปรึกษามีความเห็นว่าคุณรับคำปรึกษาควรทำอย่างไร

2.2 การยกเหตุผลข้อเท็จจริง (Persuasion) เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง

2.3 การอธิบายให้ผู้รับคำปรึกษาฟัง (Explanation) เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาหรือคาดคะเนผลที่จะเกิดจากการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งการแจ้งผลการทดสอบวิธีนี้เป็นวิธีที่ควรใช้มากที่สุด

3. การให้ข้อมูลด้านอาชีพ จุดประสงค์ของการให้ข้อมูลด้านอาชีพในระหว่างการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบของบุคคล มีดังนี้

3.1 การให้ข้อมูลด้านอาชีพ เป็นการให้ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งมีโครงการประกอบอาชีพแล้ว หรือเพื่อให้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ระหว่างอาชีพที่ก้ำกึ่งกัน หรือเพื่อเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาจะให้ข้อมูลด้านอาชีพแก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับความรู้เรื่องอาชีพของผู้รับคำปรึกษา เพื่อผู้รับคำปรึกษาจะได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจใหม่อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น โดยผู้ให้คำปรึกษาอาจให้ผู้รับคำปรึกษาที่แจ้งลักษณะของอาชีพที่ผู้รับคำปรึกษาตัดสินใจเลือกแล้ว ถ้าผู้รับคำปรึกษารับข้อมูลมาอย่างคลาดเคลื่อน ผู้ให้คำปรึกษาอาจให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพนั้น เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้ตระหนักว่าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนรู้มานั้นคลาดเคลื่อน และอาจไม่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของเขาเพื่อเขาจะได้พิจารณาตัดสินใจใหม่

3.3 การให้ข้อมูลด้านอาชีพ เป็นการให้ข้อมูล เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้พิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพจนกระทั่งนักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล เป็นวิธีการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้วิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์อาชีพ แล้วผสมผสานเป็นแนวความคิดของตนเองในการเลือกประกอบอาชีพ

1.7.3 การให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

(Client - Centered Career Counseling) (ทิพย์วรรณ กิตติพร. 2531 : 118 - 120)

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง พัฒนามาจากหลักการของ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Rogers) ที่เชื่อว่า การแก้ปัญหาทางอาชีพ หรือการวางโครงการประกอบอาชีพควรเป็นหน้าที่ของผู้มาขอรับคำปรึกษา โดยมีผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เอื้ออำนวย (Facilitate) ให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้เกิดการสำรวจตนเอง รู้จักตนเอง และสิ่งแวดล้อม จนสามารถนำความรู้จักตนเองไปสู่การตัดสินใจวางโครงการประกอบอาชีพหรือแก้ปัญหาทางอาชีพ

กระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

1. การสร้างสัมพันธภาพ เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการช่วยให้การให้คำปรึกษาประสบผลสำเร็จในการสร้างสัมพันธภาพ เน้นเรื่องทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาที่มีความจริงใจ เห็นอกเห็นใจ ยอมรับนับถือ เปิดเผย คุณสมบัติเหล่านี้ช่วยให้เกิดบรรยากาศของความไว้วางใจ ความเป็นกันเอง และช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถระบายความคับข้องใจและปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้ให้คำปรึกษา

2 การวินิจฉัยปัญหา เป็นการช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาพิจารณาถึงปัญหา หรือความคับข้องใจ โรเจอร์สหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า การวินิจฉัยปัญหา เพราะถ้าผู้ให้คำปรึกษามุ่งจะเก็บ

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มาขอรับคำปรึกษา เพื่อใช้ในการวินิจฉัยปัญหาแล้วจะทำให้ผู้มาขอรับคำปรึกษา เข้าใจว่าหน้าที่การแก้ปัญหา หรือการวางโครงการประกอบอาชีพเป็นหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่ หน้าที่ของตน

3. การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ นอกจากผู้ให้คำปรึกษาแสดงถึงทัศนคติที่ดีต่อผู้มาขอรับคำปรึกษาแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาควรใช้เทคนิคต่าง ๆ ประกอบการให้คำปรึกษา เช่น การฟัง การนำ การใช้คำถาม ความเงียบ การสะท้อนกลับ การเผชิญหน้า การตีความหมาย การสรุป และการให้กำลังใจ เป็นต้น การใช้เทคนิคเหล่านี้จะช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเกิดการสำรวจตนเอง เข้าใจตนเอง และสามารถวางโครงการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

4. การประเมินผลและติดตามผล เป็นการประเมินผลการให้คำปรึกษา และติดตามผลดูว่าการให้คำปรึกษาบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

การให้คำปรึกษาแบบผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง อาจใช้แบบทดสอบเพื่อช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเข้าใจตนเองและประเมินตนเอง

1. ใช้แบบทดสอบเมื่อผู้มาขอคำปรึกษาต้องการ
2. อธิบายถึงจุดประสงค์ของแบบทดสอบ
3. เสนอผลการทดสอบตามความเป็นจริง
4. คำนึงอารมณ์ และความรู้สึกของผู้มาขอคำปรึกษาในการเสนอผลการทดสอบ
5. ให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาแสดงความรู้สึก และอภิปรายเกี่ยวกับผลการทดสอบ

การให้คำปรึกษาแบบผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการช่วยเหลือให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้สำรวจเจตคติ และความรู้สึกของตน ให้พัฒนาความเข้าใจตนเองและการยอมรับตนเอง ซึ่งจะช่วยให้สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพและวางโครงการประกอบอาชีพที่เหมาะสม ในการให้คำปรึกษาแบบนี้จะเน้นในเรื่องเจตคติของผู้ให้คำปรึกษา และอารมณ์ความรู้สึกของผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถนำแบบทดสอบมาใช้ และให้ข้อมูลทางอาชีพในระหว่างการให้คำปรึกษา ถ้ามีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อผู้มาขอรับคำปรึกษา

1.7.4 การให้คำปรึกษาด้านอาชีพโดยยึดหลักพัฒนาการทางอาชีพ (Developmental Career Counseling) (ทิพย์วรรณ กิตติพร. 2531 : 120 - 121) การให้คำปรึกษาด้านอาชีพโดยยึดหลักพัฒนาการทางอาชีพ เน้นในเรื่องการพัฒนาการทางอาชีพของผู้มาขอรับคำปรึกษา การให้ข้อมูลด้านอาชีพเพื่อให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการประเมินผู้มาขอรับคำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องประเมินว่าพัฒนาการทางอาชีพของผู้มาขอรับคำปรึกษาอยู่ในขั้นใดมีวุฒิภาวะทางอาชีพ หรือไม่เป็นการช่วยเหลือให้

ผู้มาขอรับคำปรึกษาเข้าใจองค์ประกอบในด้านส่วนตัว สังคม และอื่น ๆ เพื่อช่วยในการเตรียมตัวที่จะเลือกอาชีพต่อไป

2. **ขั้นการพิจารณาปัญหา** ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้มาขอรับคำปรึกษา ดังนี้

2.1 วิเคราะห์วิธีพิจารณาเลือกอาชีพของผู้มาขอรับคำปรึกษาว่ามีเหตุผลเหมาะสมหรือไม่

2.2 พิจารณาวุฒิภาวะทางอาชีพของผู้มาขอรับคำปรึกษา

2.3 พิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวกับผู้มาขอรับคำปรึกษา ทางด้านครอบครัว บุคลิกภาพ แรงจูงใจ ความถนัด และอื่น ๆ โดยพิจารณาว่า องค์ประกอบเหล่านี้เกี่ยวข้องกับทางเลือกอาชีพของผู้มาขอรับคำปรึกษาอย่างไร

3. **ขั้นการใช้เทคนิคสัมภาษณ์** ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การถาม การนำ การสะท้อนความรู้สึก การเผชิญหน้า และอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้ระบายอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งจะทำให้เกิดการสำรวจตนเอง ความเข้าใจตนเอง และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพหรือแก้ปัญหาทางอาชีพได้.

4. **ขั้นการประเมินผลและติดตามผล** ผู้ให้คำปรึกษาจะประเมินผล และติดตามผล ดูว่าการให้คำปรึกษานั้นบรรลุวัตถุประสงค์นั้นมากน้อยเพียงใด เพื่อหาทางปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น

วิธีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ โดยยึดหลักพัฒนาการทางอาชีพนั้นเป็นการผสมผสาน ระหว่างการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล กับแบบผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยในการให้คำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาจะต้องประเมินผู้มาขอรับคำปรึกษาว่ามีวุฒิภาวะทางอาชีพหรือไม่ และต้องพิจารณาองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เช่น ด้านครอบครัว บุคลิกภาพ ความถนัด และแรงจูงใจ เน้นให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้ระบายอารมณ์ ความรู้สึกออกมาเพื่อการสำรวจตนเองให้เกิดความเข้าใจตนเอง จนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพหรือแก้ปัญหาด้านอาชีพได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

2.1 ความหมายของการเลือกอาชีพ

กินซ์เบิร์ก (Ginzberg, 1966 : 45 - 57) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการตั้งแต่เกิดจนตายไม่ใช่การตัดสินใจครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นลำดับติดต่อกันไป แต่ละขั้นของ

กระบวนการมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของอายุของแต่ละบุคคล ซึ่งกาลเวลาเหล่านี้จะไม่หวนย้อนกลับหลังไปอีก ดังนั้นเมื่อตัดสินใจแล้วจะกลับหลังไม่ได้ และจะจบลงด้วยการประนีประนอมระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเองกับความเป็นจริงในโลก

ซูเปอร์ และไครท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2528 : 64 ; อ้างอิงมาจาก Super and Crites. 1968) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการต่อเนื่องและในกระบวนการเลือกอาชีพนี้จะแสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพของบุคคล โดยบุคคลจะเลือกอาชีพโดยห่างไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุต้น และระดับความเป็นจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2527 : 3) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนซึ่งบุคคลที่จะตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพจะต้องรู้จักตัวเองในด้านความสนใจ ความสามารถ และความถนัด เป็นอย่างดี นอกจากนี้จะรู้จักตัวเองดีแล้วผู้เลือกอาชีพจะต้องรู้จักโลกของงาน คือ รู้จักอาชีพโดยละเอียดหลายอาชีพ

จากความหมายการเลือกอาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพเป็นความตั้งใจของบุคคลที่จะประกอบอาชีพนั้น โดยบุคคลควรที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง

2.2 กระบวนการเลือกอาชีพ

กินซ์เบอร์ก ได้สรุปหลักของกระบวนการเลือกอาชีพไว้ดังต่อไปนี้ (วัชรวิ ทรัพย์มี. 2523 : 24 - 25 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1960)

1. กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องซึ่งใช้เวลานานกว่า 10 ปี
2. กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นขั้นตอนที่ไม่ย้อนกลับ คือเมื่อพัฒนาแล้วจะไม่ย้อนกลับไปที่ลักษณะเช่นขั้นต้น ๆ อีก

3. กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ผสมผสานความต้องการของบุคคลที่จะเลือกอาชีพให้สนองความต้องการ ความสนใจและเหมาะสมกับความสามารถของเขาให้มากที่สุดกับการตระหนักถึงโอกาสที่จะได้ประกอบอาชีพนั้นจริง ๆ และข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ตำแหน่งงานมีน้อย ไม่มีทุนเรียนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สถาบันการศึกษาที่จะฝึกอาชีพรับนักศึกษาได้จำนวนจำกัด

4. การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการขั้นตอนเชื่อมโยงในแต่ละวัย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องในช่วงเวลาหลายปี

5. พัฒนาการด้านอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

5.1 องค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง เป็นต้นว่า ความสามารถ ความถนัดของบุคคล โอกาสในสังคม

5.2 องค์ประกอบด้านการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สามารถเลือกอาชีพได้ในขอบเขตกว้างขวางมากน้อยเพียงใด คือ ถ้าได้รับการศึกษามากช่องทางเลือกประกอบอาชีพจะมีมาก

5.3 องค์ประกอบด้านอารมณ์ คือ ในการเลือกอาชีพบางที่อาจมีองค์ประกอบด้านอารมณ์มาเกี่ยวข้องด้วย เช่น อยากรับเป็นนักแสดง เพราะมีอารมณ์ฝันว่าจะได้แต่งตัวสวยมีคนนิยมชมชื่น

5.4 องค์ประกอบเกี่ยวกับค่านิยมของบุคคล

จากกระบวนการเลือกอาชีพดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่ผสมผสานความต้องการของบุคคลที่จะเลือกอาชีพให้สนองความต้องการความสนใจ และเหมาะสมกับความสามารถของตนมากที่สุด

* 2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

วชิรญา บัวศรี (2519 : 15) กล่าวว่า ก่อนที่บุคคลใดจะตัดสินใจว่าตนเหมาะสมกับอาชีพใดนั้น ควรได้พิจารณาถึงปัจจัยสำคัญ ๆ เกี่ยวกับตนเอง เช่น มีความสนใจ หรือชอบทำอะไรเป็นพิเศษ มีความสามารถทางด้านใดแค่นั้น ทั้งทางด้านสติปัญญา สุขภาพร่างกาย มีค่านิยมในการทำงาน และมีการดำรงชีวิตอย่างไร ส่วนความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นจำเป็นต้องหมั่นสำรวจและพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับงานหรืออาชีพนั้น ๆ อยู่เสมอ

คมเพชร ฉัตรสุภากุล (2519 : 5) ที่กล่าวว่า รากฐานที่สำคัญที่จะช่วยให้เด็กตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างฉลาดนั้น คือ การเรียนรู้ข้อมูล รายละเอียดและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอาชีพอย่างลึกซึ้ง และที่สำคัญที่สุดข้อมูลที่ได้จะต้องมีความเที่ยงตรง ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ซูเปอร์ และโอเวอร์ สตรีท (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 111 ; อ้างอิงมาจาก Super and Overstreet. 1960) กล่าวว่า ในการเลือกอาชีพ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วัยรี ทรัพย์มี (2523 : 4) กล่าวว่า การเลือกทางชีวิตและอาชีพที่เหมาะสมยอมทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและเป็นสุขกับชีวิตการทำงานในอนาคตของเขาและเนื่องจากที่จะเลือกอาชีพได้นั้นจะต้องมีความสามารถในการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จะทำได้ในระยะเวลาอันสั้น และยังคงกล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความสนใจ สัมฤทธิ์ผลในการเรียน ครอบครัว สถานะเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

สำหรับ กิ้นซ์เบิร์ก (คมเพชร ฉัตรสุภากุล. 2521 : 76 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพมี 3 ประการคือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริง หมายถึง การตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม

ในขณะนั้นว่าสังคมต้องการอาชีพอะไร ก็ควรเลือกอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ

2. องค์ประกอบทางการศึกษา หมายถึง คุณภาพและปริมาณทางการศึกษา ย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

3. องค์ประกอบทางด้านค่านิยม ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น นิยมเลือกอาชีพที่สังคมยกย่อง มีรายได้สูง เป็นต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮาราที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่ และในการพิจารณาความสอดคล้อง ผู้วิจัยจะพิจารณาจากคุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางการเรียน ความถนัดทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพของนักเรียน สำหรับคุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียนมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.3.1 ความสามารถทางการเรียน

2.3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเรียน

ความสามารถทางการเรียนของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด และ คณะ (Good and others. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่าหมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะ หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ไพศาล หวังพานิช (2523 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือเกิดจากการสอน

อัจฉรา สุขารมณี และ อรพินทร์ ชูชม (2530 : 10) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่

ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้ โรงเรียนต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทั่วไป (Achievement Test) และผลจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือความสามารถทางการเรียน จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้หลังจากการเรียนรู้นั้น ๆ แล้วมาน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากผลการทดสอบจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือได้จากการสังเกตพฤติกรรมหรือความสำเร็จด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนรู้ หรือจากการเรียนการสอน หรือเกิดจากการฝึกอบรม การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจวัดได้จากการสังเกต การตรวจการบ้าน หรือการตอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะทำให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ หลังจากการเรียนรู้นั้น ๆ หรือการฝึกอบรมวิชานั้นมาน้อยเพียงใด

2.3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเรียน

สวัสดิ์ บันเทิงสุข (2510 : 84) ได้ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2510 จำนวน 245 คน พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความต้องการเลือกอาชีพ ในระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เป็รื่อง จันดา (2519 : 102) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมภาคเหนือ ทั้งหญิงและชาย จำนวน 506 คน ในปีการศึกษา 2518 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงจะเลือกอาชีพที่ต้องการอาศัยความสามารถหรือความรู้ในชั้นสูง เช่น อาชีพแพทย์ อาชีพที่เกี่ยวกับ กฎหมายและการปกครองมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ประมวล วิทยากร (2520 : 122) ศึกษาเรื่องค่านิยมในการเลือกอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดงานทหาร งานกลกรรม งานบริการ เป็นต้น หมวดอาชีพที่กลุ่มนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไม่เลือกเลย คือ การค้า

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นจะ เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

✓ 2.3.2. ความถนัดทางการเรียน

2.3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียน

ความหมายของความถนัดทางการเรียน

บิงแฮม (Bingham. 1937 : 18) จะมองความถนัดอยู่ในรูปของความพร้อมและศักยภาพของคนในการทำงาน และสามารถใช้ทำนายอนาคตถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวในการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจึงให้ความหมายของความถนัดว่า ความถนัด คือ สภาวะอันแสดงความเหมาะสมของบุคคลที่สำคัญประการแรก คือ ความพร้อมของบุคคลในการเพิ่มพูนความชำนาญชำนาญให้แก่ตนเอง หรือศักยภาพของบุคคลนั้น และอีกประการหนึ่ง คือ ความพร้อมที่จะสนใจในความสามารถนั้น ๆ

วอร์เรน (Warren. 1939 : 18) ได้มองความถนัดอยู่ในรูปคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวแต่ละบุคคลจึงให้ความหมายของความถนัดว่า เป็นสภาวะหรือคุณลักษณะชุดหนึ่งซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลอันมิได้มาจากการฝึกฝนความรู้ทักษะ หรือสิ่งตอบสนองเฉพาะอย่าง

อิงลิช และ อิงลิช (English and English. 1958 : 40) ได้ให้ความหมายของความถนัดทางการเรียนว่า เป็นคุณลักษณะพิเศษส่วนบุคคลที่ทำให้ผู้นั้นมีความสำเร็จในงานทางวิชาการ

ฟรีแมน (Freeman. 1966 : 431) กล่าวว่า ความถนัดเป็นผลรวมของคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จะชี้ให้เห็นสมรรถวิสัยของแต่ละคน ในการที่จะได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ หรือการตอบสนอง เช่น ความสามารถที่จะพูดภาษา จะเป็นนักดนตรี จะทำงานจักรกล ฯลฯ

อาแมน และ กล็อค (Ahmann and Glock. 1968 : 16) ได้ให้ความหมายของความถนัดว่า เป็นสมรรถวิสัยของบุคคลที่จะเรียนรู้

บราวน์ (Brown. 1970 : 341) จะมองความถนัดในรูปของการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง จึงให้ความหมายของความถนัดว่าเป็นพลังในการเรียนรู้ที่จะกระทำงานหนักได้

ครอนบัค (Cronbach. 1970 : 38) กล่าวว่า ความถนัดทางการเรียน หมายถึง กลุ่มความสามารถทางสมอง ที่ร่วมกันทำงานเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จในกิจกรรมทางปัญญา

ชวาล แพร์ตกุล (2517 : 1) กล่าวว่า ความถนัด หมายถึง สมรรถวิสัยและทิศทางแห่งความองกงามของสมองหรืออาจจะกล่าวให้ง่ายขึ้น ก็หมายถึง ขีดระดับความสามารถสูงสุดของบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้และฝึกฝนในวิทยาการ และทักษะต่าง ๆ ถ้าหากบุคคลได้รับการฝึกฝนและประสบการณ์ที่เหมาะสม

ลัวิน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2525 : 41) กล่าวว่า ความถนัด หมายถึงความสามารถที่บุคคลได้รับประสบการณ์ ผักผ่อนตนเอง และมีการสั่งสมไว้มากจนเกิดเป็น ทักษะพิเศษเด่นชัดด้านใดด้านหนึ่งพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมด้านนั้นได้ดี

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า ความถนัดทางการเรียน หมายถึง ชีตระดับ ความสามารถสูงสุดของบุคคล ที่ทำให้ผู้นั้นมีความสำเร็จในงานวิชาการ

แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนตามแนวเทอร์สไตน์

แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้มักจะสร้าง ตามแนวทฤษฎีหลายตัวประกอบ (Multiple - factor theory) โดยเฉพาะทฤษฎีของเทอร์สไตน์ ซึ่งเทอร์สไตน์ได้แบ่งสมรรถภาพพื้นฐานทางสมอง (Primary Mental Ability) ของมนุษย์ออกเป็น 7 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. 2528 : 78 - 171)

1. องค์ประกอบด้านภาษา องค์ประกอบด้านภาษา (Verbal Factor) เรียกว่า V - factor เป็นสมรรถภาพในการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ของข้อความ อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องราวได้ แปลความหมาย ให้ความหมาย ดีความ และวิเคราะห์ความสำคัญของข้อความ คำประพันธ์ บทสนทนา เรื่องราวต่างๆ ในด้านภาษาได้ ติดต่อสื่อสารโดยการให้ ภาษา และรู้ซึ่งในด้านภาษา

องค์ประกอบทางด้านภาษานี้ เป็นพื้นฐานในการเรียนทุกสาขาวิชา ผู้ที่มีความถนัดทางด้านภาษานี้ เหมาะที่จะเรียนทางด้านครุ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ภาษาศาสตร์ อักษรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ เป็นต้น องค์ประกอบทางด้านภาษานับว่าสำคัญและเกี่ยวข้องกับ มนุษย์โดยทั่วไปมากที่สุด เพราะต้องใช้สื่อความหมายทางภาษาอยู่ตลอด

2. องค์ประกอบด้านตัวเลขหรือคณิตศาสตร์ องค์ประกอบด้านตัวเลข หรือ คณิตศาสตร์ (Number Factor) เรียกว่า N - factor เป็นสมรรถภาพในการคิดคำนวณที่ เกี่ยวข้องกับตัวเลข มีความเข้าใจในความสัมพันธ์และความหมายของจำนวน มีทักษะในการใช้ เครื่องหมายบวก ลบ คูณ หาร อย่างถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว มีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวเลขได้อย่างลึกซึ้งถูกต้อง

องค์ประกอบด้านตัวเลขนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการประกอบอาชีพ เกี่ยวกับการคำนวณ ผู้ที่มีความถนัดทางด้านนี้เหมาะที่จะเรียนและประกอบอาชีพเกี่ยวกับอาชีพที่ ต้องใช้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ เช่น ครูคณิตศาสตร์ นักสถิติ นักคำนวณ นักคอมพิวเตอร์ นักบัญชี นักการธนาคาร นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร เป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านเหตุผล องค์ประกอบด้านเหตุผล (Reasoning Factor) เรียกว่า R - factor เป็นสมรรถภาพในการคิดหาเหตุผล ความสำคัญ และความสัมพันธ์

ในรูปแบบต่าง ๆ กัน สามารถจัดประเภท แยกประเภทในเชิงอุปมาอุปไมยได้ถูกต้อง ใช้วิจารณ์ญาณ ตัดสินใจสรุปความจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวได้ถูกต้อง สมเหตุสมผล

องค์ประกอบทางด้านเหตุผลนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดในการเรียนทุก สาขาวิชา ผู้ที่มีความถนัดทางด้านเหตุผลนี้ จะเป็นผู้ที่มีเหตุผล สามารถทำงานได้ดีทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพที่ต้องใช้การเจรจา การตัดสินใจ เช่น ทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา ตำรวจ ครู นักวิทยาศาสตร์ นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ นักพากย์ นักธุรกิจ เป็นต้น

4. องค์ประกอบด้านมิติสัมพันธ์ องค์ประกอบด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Factor) เรียกว่า S-factor เป็นสมรรถภาพในการมองเห็น และเข้าใจความสัมพันธ์ด้านมิติ (Space) ต่าง ๆ ระหว่างความกว้าง ความยาว ความสูง ความลึก จุด เส้น ความซับซ้อนรูปเกี่ยวกับ รูปทรงเรขาคณิตตลอดจนปริมาตรและขนาด การกระระยะได้ถูกต้อง สามารถใช้จินตนาการในการรวม หรือแยกส่วนต่าง ๆ ได้

องค์ประกอบด้านมิติสัมพันธ์นี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะทำให้บุคคลเกิด ความคิดสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการต่าง ๆ ได้ ผู้ที่มีความถนัดทางด้านนี้ เหมาะที่จะเรียนและประกอบ อาชีพเป็นวิศวกร ช่างเทคนิค นักออกแบบ สถาปนิก นักตกแต่ง นักวิทยาศาสตร์ นักเขียนแบบ นักบิน นักขับรถ จิตรกร เป็นต้น

5. องค์ประกอบด้านการรับรู้ องค์ประกอบด้านการรับรู้ (Perceptual Factor) เรียกว่า P-factor เป็นสมรรถภาพในการสังเกตรายละเอียดของรูปร่างลักษณะ สามารถมองเห็นความเหมือน ความต่างระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

องค์ประกอบด้านการรับรู้นี้เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับงานที่ต้องการ ความละเอียดละออ ความถูกต้องรวดเร็ว ผู้ที่มีความถนัดทางด้านนี้ เหมาะที่จะเรียนและประกอบ อาชีพทางด้านนักบัญชี นักการธนาคาร นักการเงิน งานเสมียน งานพิมพ์ดีด งานตรวจสอบแก้ไข ช่างเทคนิค ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ งานคอมพิวเตอร์ ช่างถ่ายรูป นักข่าว ช่างภาพ เป็นต้น

6. องค์ประกอบด้านความจำ องค์ประกอบด้านความจำ (Memory Factor) เรียกว่า M-factor เป็นสมรรถภาพในการจดจำเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์ ภาพ สัญลักษณ์ รายละเอียด สิ่งที่มีความหมายและสิ่งที่ไร้ความหมายได้ และสามารถระลึกหรือถ่ายทอด ออกมาได้

องค์ประกอบด้านความจำนี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนและการ ประกอบอาชีพทุกสาขา ถ้าบุคคลใดไม่มีความจำก็จะไม่สามารถทำอะไรได้เลย แต่ถ้าบุคคลใดมี ความจำเป็นเลิศก็จะสามารถทำงานได้ประสบความสำเร็จอย่างดี

7. องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ (Word Fluency Factor) เรียกย่อ ๆ ว่า W - factor เป็นสมรรถภาพในการใช้คำ จำนวน ถ้อยคำได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องทั้งในการพูดและในการเขียน มีลักษณะคล้ายกับการใช้ปฏิภาณไหวพริบ

องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำนี้ จะส่งผลต่อการเจรจาโต้ตอบ หรือการใช้คำในการประพันธ์ ผู้ที่มีความถนัดทางด้านนี้เหมาะที่จะเรียนและประกอบอาชีพทางด้านครู นักเขียน นักประพันธ์ นักแสดง นักธุรกิจ พนักงานขาย นักหนังสือพิมพ์ นักข่าว นักประชาสัมพันธ์ โฆษก นักโฆษณา เป็นต้น

2.3.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียน

ไมเยอร์ (Myers. 1959 : 3218A) ได้ใช้แบบทดสอบความถนัดชุด DAT ทดสอบนักศึกษาสาขาถึงวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในนิวยอร์ก ซิตี้ คอมมิวนิตี คอลเลจ (New York City Community College) ได้แก่ สาขาวิชาสุขภาพฟัน เลขานุการ ช่างไฟฟ้า ช่างกล และการขายปลีก ผลการทดสอบพบว่า ความถนัดสามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนวิชาชีพของนักศึกษาได้

เลวิส (Lewis. 1967 : 2890A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดกับความสำเร็จในการเรียน และการประกอบอาชีพของนักเรียนที่สำเร็จจากไฮสกูล ในมลรัฐเท็กซัส จำนวน 804 คน โดยใช้แบบทดสอบ GATB (General Aptitude Test Battery) เป็นตัวพยากรณ์ ผลการทดสอบพบว่า ความสามารถด้านตัวเลขและความคล่องแคล่วว่องไวในการรับรู้ สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนและการประกอบอาชีพได้ดีที่สุด

2.3.3 ความสนใจในอาชีพ

2.3.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ

ความหมายของความสนใจในอาชีพ

วัชรีย์ ทรัพย์มี (วัชรีย์ ทรัพย์มี. 2533 : 56 - 57) ให้ความหมายของความสนใจไว้ว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกจดจ่ออยากรู้ อยากเห็น อยากกระทำสิ่งที่ตนสนใจ ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และมีอิทธิพลต่อการที่บุคคลจะมีความบากบั่นในการประกอบอาชีพนั้นมากน้อยเพียงใด

โรว์ (Roe. 1964 : 85) กล่าวไว้ว่า ความสนใจมีความสำคัญต่อวิทยาการงานอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจที่มีต่ออาชีพนั้น ความสนใจเป็นสิ่งที่บุคคลชอบ ให้ความสนใจ สังเกต นึกถึงหรือกระทำด้วยความพอใจและสนุกสนานเพลิดเพลิน จากข้อความดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ความสนใจในอาชีพ หมายถึง ความชอบ ความใส่ใจต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่งอันจะทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ ในภายหน้า

กินซ์เบิร์ก (Ginzberg. 1966 : 47 - 57) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสนใจไว้ในทฤษฎีการเลือกอาชีพดังกล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกอาชีพเป็นการเลือกอาชีพให้สนองความต้องการ ความสนใจ และเหมาะสมกับความสามารถของบุคคลโดยตระหนักถึงโอกาสที่จะได้ประกอบอาชีพนั้น

นอกจากนี้ ซูเปอร์ และไครท์ (Super and Crites. 1968 : 378 - 380) ได้แบ่งความสนใจออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การแสดงออกถึงความสนใจ (Expressed Interest) หมายถึง ความสนใจที่แสดงออกทางภาษา เป็นคำพูดที่แสดงออกถึงความสนใจในวัตถุ กิจกรรมงานหรืออาชีพ เช่น พูดว่า “ เมื่อผมโตขึ้น ผมอยากเป็นตำรวจ ”
2. การกระทำกิจกรรมที่สนใจ (Manifest Interest) หมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานอาชีพที่เราสนใจอย่างจริงจัง เช่น นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน ศิลปการละคร และการที่ใช้เวลาว่างที่มีอยู่กับงานอดิเรกที่ชอบ
3. ความสนใจที่ได้จากการใช้แบบทดสอบ (Test Interest) หมายถึง ความสนใจที่ได้จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ โดยมีสมมติฐานว่า ความสนใจในกิจกรรมอย่างหนึ่ง จะทำให้เรามีความรู้ในกิจกรรมนั้นเพิ่มมากขึ้น
4. ความสนใจที่ได้จากการใช้แบบสำรวจ (Inventory Interest) เป็นการประเมินความสนใจ จากการตอบคำถามเกี่ยวกับความชอบ ไม่ชอบในกิจกรรมนั้น ๆ โดยใช้แบบสำรวจ คำตอบที่ได้จากแบบสำรวจนี้ จะต้องอาศัยวิธีการทางสถิติเพื่อแปลความหมายของข้อมูล

2.3.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีดังนี้

ฮอลแลนด์ และนิโคล (Holland and Nichols. 1964 : 233 - 242)

ได้ศึกษาพบว่า สาเหตุของการตัดสินใจเปลี่ยนวิชาเอกของนักศึกษาในวิทยาลัยนั้น เนื่องจากนักศึกษาไม่สนใจวิชาเอกนั้น ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่สุด ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ นักศึกษาไม่มีความถนัดในวิชาชีพนั้น ๆ และยังพบว่า นักศึกษาชายให้ความเห็นว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพความสนใจของบุคคลมีความสำคัญยิ่งกว่าความสามารถด้านสติปัญญา

ซูเปอร์ และไครท์ (Super and Crites. 1968 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจ พบว่า ความสนใจเป็นตัวกำหนดในการเลือกเรียนและเลือกประกอบอาชีพมากกว่าความถนัด สถานภาพทางสังคม บุคลิกภาพ

แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 - 4152A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพ และความคาดหวังในการประกอบ
ของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง
จะมีความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพสูง

สมจิต อภิชนาพงศ์ (2523 : 46) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
บุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว กับความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา
2533 ในจังหวัดชุมพร จำนวน 432 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจ
ในอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกันจะมีความสนใจในอาชีพแต่ละ
ประเภทไม่แตกต่างกัน

สุนนรัตน์ กันหลง (2523 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความตรงตามสภาพ
ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคูเดอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร
จำนวน 290 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคูเดอร์ ผลการ
วิจัยพบว่า แบบสำรวจความสนใจอาชีพของคูเดอร์ มีสัมประสิทธิ์สหพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ .50 และ
สมควรที่จะได้การพัฒนาให้เป็นแบบสำรวจความสนใจในอาชีพฉบับมาตรฐานต่อไป

จิตติพร คงสิทธิ์ (2527 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความสนใจ
ในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2527
จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของสตรีง ผลการ
วิจัยพบว่า กลุ่มที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นอันดับแรก คือ กลุ่มนันทนาการและการกีฬา อันดับสอง
คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์ และอันดับสาม คือ กลุ่มศิลปะ ส่วนกลุ่มความสนใจที่นักเรียนให้ความ
สนใจน้อย คือ ต่ำกว่าร้อยละ 1 ได้แก่ กลุ่มกิจกรรมทางศาสนา คณิตศาสตร์ กฎหมาย การเมือง
การสอน การผจญภัยและการแสดง

นิภา วัฒนเวคิน (2529 : 31 - 40) ได้สำรวจความสนใจในอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้ โดยใช้แบบ
สำรวจความสนใจในอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ
มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพสอดคล้องกัน กล่าวคือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
มีความสนใจในอาชีพทหาร ช่างเทคนิควิศวกรรม ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตำรวจ วิศวกร แพทย์
สถาปนิก ส่วนนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในอาชีพพยาบาล แพทย์ ค้าขาย
ครู - อาจารย์ เลขานุการ และนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพทหาร ตำรวจ
วิศวกร ข้าราชการฝ่ายปกครอง ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มีความสนใจในอาชีพพยาบาล นักธุรกิจ ครู-อาจารย์ พนักงานธนาคาร เลขานุการ การเมือง การสอน การผจญภัยและการแสดง

บุญรักษ์ ตันต์เจริญรัตน์ (2530 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่องแผนการศึกษาต่อเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 จำนวน 2,100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแต่ละแผนการเรียนแสดงความสนใจเกี่ยวกับอาชีพเสมียน อาชีพการค้า อาชีพหัตถกรรม และความสนใจเกี่ยวกับช่างโลหะ และอาชีพขับรถ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับความสนใจเกี่ยวกับอาชีพด้านอื่น ๆ นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วความสนใจอาชีพจะสัมพันธ์กับแผนการเรียนที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ นอกจากนี้ นักเรียนที่เรียนต่างแผนการเรียนกันมีความสนใจเกี่ยวกับอาชีพด้านต่าง ๆ แตกต่างกันเป็นรายแผนการเรียน การศึกษา และการประกอบอาชีพ ในระดับสูง และนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงจะมีความปรารถนาทางอาชีพในระดับสูงด้วย

2.3.4 บุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

2.3.4.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ความหมาย

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 110) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของท่าทาง รูปร่างลักษณะทางกาย พฤติกรรมที่แสดงออก แนวโน้มการกระทำ ขอบเขตความสามารถ ทั้งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน และที่แสดงออกมาให้เห็น

แซมมวล (Samuel. 1981 : 3) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทางจิตวิทยาเฉพาะตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งแสดงออกมาให้เห็นด้านของพฤติกรรมและความคิด

จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์ (2529 : 219) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ แบบแผนพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป เป็นลักษณะรวมของบุคคลนั้น อันประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออก และลักษณะภายในของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไป

ศรีเรือน แก้วกังสดาล (2531 : 5) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพว่าเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกและภายใน คือ

1. ส่วนภายนอก คือ ส่วนที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยา มารยาท การแต่งตัว วิธีพูดจา การนั่ง การยืน

2. ส่วนภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สถิติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์เฉพาะตัว ความใฝ่ฝันปรารถนา ปรัชญาชีวิต ค่านิยม และความสนใจ

กันยา สุวรรณแสง (2531 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง การรับรู้พฤติกรรมรวมทั้งหมดของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทั้งในสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น พฤติกรรมและสิ่งที่มองไม่เห็น เช่น ความคิด ความสนใจ ซึ่งจะทำให้คนอื่นสามารถที่จะเข้าใจ และแยกแยะความแตกต่างของบุคคลนั้นจากคนทั่วไปได้

จุฑา บุรีภักดี (2533 : 12 - 13) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะอันเป็นสิ่งจำเพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกทางท่าทาง ความรู้สึกนึกคิด ความเฉลียวฉลาด ตลอดจนกิจกรรมารยาท การแต่งกายดูสุภาพ มีอุปนิสัยที่ดี มีความสำรวม อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ทำร้ายจิตใจผู้อื่น มีน้ำใจ มีความเข้าใจผู้อื่น และเป็นผู้วางตนเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

สุรางค์ ด้วงตระกูล (2533 : 21) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลแสดงออก โดยพฤติกรรมที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนกำลังเผชิญอยู่ และพฤติกรรมนี้จะคงเส้นคงวาพอสมควร

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนทัศนคติ ค่านิยม ซึ่งแสดงให้เห็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

นอกจากนี้ บุคลิกภาพยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และบุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน โดยฮอลแลนด์ ได้เน้นว่า บุคลิกภาพเฉพาะอย่างจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพเฉพาะอย่าง และบุคลิกภาพแต่ละแบบจะมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางอาชีพ

ฮอลแลนด์ ได้แบ่งกลุ่มบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมทางอาชีพที่สอดคล้องกันไว้ 6 กลุ่ม คือ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 77 - 82 ; อ้างอิงมาจาก Holland. 1973)

กลุ่มที่ 1 บุคลิกภาพแบบจริงจัง ไม่คิดฝัน นิยมความจริง และสิ่งที่เป็นรูปธรรม (The Realistic Type) ผู้มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง กิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับรูปธรรม ขาดทักษะทางภาษา ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสังคมกับบุคคลอื่น ค่อนข้างก้าวร้าว มีลักษณะความเป็นชาย มีค่านิยมทางการเมืองและเศรษฐกิจในรูปแบบที่มีระบบระเบียบแบบแผน ยึดถือประเพณีนิยม สำหรับอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ เช่น อาชีพที่ใช้แรงงาน อาชีพทางเทคนิค อาชีพเกี่ยวกับเครื่องยนต์ ช่าง นักบิน พนักงาน ช่างรถ นักเทคนิค นักกีฬา เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 บุคลิกภาพแบบที่ต้องใช้เขวี้ยงปัญญา และความคิดแบบ

นักวิชาการ หรือผู้ที่ใช้กิจกรรมทางปัญญาในการแก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ (The Intellectual Type) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะชอบคิด ชอบแก้ปัญหา ชอบใฝ่หาความรู้ สนใจงาน ชอบทำงานที่สลับซับซ้อน ชอบคิดมากกว่าเป็นผู้ลงมือกระทำ ไม่คิดเพศินิยม อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักคณิตศาสตร์ นักมานุษยวิทยา เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 บุคลิกภาพที่ชอบการสมาคม สังคมกับบุคคลอื่น มีความสนใจสังคม (The Social Type) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะชอบติดต่อเกี่ยวข้องกับผู้คน ชอบสนทนา ชอบแสดงตัว มีความเป็นมิตร รื่นเริง มีความรับผิดชอบ มีทักษะทางภาษา ต้องการความสนใจ มีลักษณะเป็นหญิง มักหลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเชิงปัญญาในการแก้ปัญหา มักจะแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความรู้สึกและการใช้สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพแบบนี้ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ ครูอาจารย์ นักจิตบำบัด ผู้ให้คำแนะนำ เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 บุคลิกภาพที่ทำตามระเบียบแบบแผน (The Conventional Type) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ มักจะชอบใช้กิจกรรมทางภาษา ยึดถือประเพณี ชอบทำตามระเบียบแบบแผน ให้คุณค่ากับการเป็นเจ้าของวัตถุ ชอบบทบาทของการเป็นผู้ได้บังคับบัญชา มีลักษณะยอมตาม อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ เช่น เลขานุการ เจ้าหน้าที่แผนกสารบรรณ พนักงานการเงิน สมุหบัญชี เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 บุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ มีธรรมชาติที่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ (The Enterprising Type) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะมีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าได้กล้าเสีย พร้อมที่จะเสี่ยง พร้อมที่จะทดลอง ความเป็นอิสระ มีความสนใจอำนาจ มีความก้าวร้าวทางวาจา มีทักษะภาษาในการเจรจาซื้อขายและลงทุน มักจะหลีกเลี่ยงสภาพการณ์ที่ต้องใช้กำลังความคิดเชิงปัญญาในระยะที่ยาวนาน อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ เช่น นักบริหารธุรกิจ ผู้อำนวยการ นักการเมือง ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 6 บุคลิกภาพแบบมีศิลปะ (The Artistic Type) ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้จะมีสุนทรีย์ รักความงาม ความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบใช้ชีวิตและทำกิจกรรมตามลำพังไม่ค่อยควบคุมตนเอง โดยมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ใจปรารถนา มีความต้องการที่จะแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตัวของตน ชอบเผชิญปัญหาที่แสดงออกทางศิลปะ อาชีพที่อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ เช่น กวี ศิลปิน นักดนตรี นักประพันธ์ ปฏินาการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หากบุคคลใดที่มีบุคลิกภาพไม่คงที่และไม่สอดคล้องกับลักษณะอาชีพใดอาชีพหนึ่งดังกล่าวข้างต้น หรือไม่มีความสนใจหรือชอบด้านใดเลย เขาก็จะประสบ

ปัญหาในการเลือกอาชีพ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นก็ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้คำปรึกษา และแนะแนวด้านอาชีพในด้านข้อมูลทางอาชีพ และฮอลแลนด์เสนอว่า ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความสนใจและความต้องการเป็นลำดับแรกของตนได้ ก็จะเลือกอาชีพลำดับรองลงมา ซึ่งจะเหมาะสมกับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นต่อไป แต่หากว่าความต้องการหรือความชอบอาชีพต่าง ๆ ก้ำกึ่งกัน ก็จะทำให้บุคคลนั้นประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ ซึ่งจะทำให้การเลือกอาชีพนั้นยากขึ้น นอกจากนี้ฮอลแลนด์ได้กล่าวอีกด้วยว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับระดับการเลือกอาชีพของบุคคล จะขึ้นอยู่กับการศึกษาที่บุคคลนั้นสามารถประเมินความสนใจของตนเอง และรู้จักบุคลิกภาพของตนเองมากขึ้นเพียงใด ประกอบทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

2.3.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

อบอวล หกสุวรรณ (2516 : 178 - 179) ได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์วิทยาลัยการศึกษา 3 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 56 คน และแพทย์ประจำโรงพยาบาล 6 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 66 คน ผลการศึกษาพบว่า แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านทำตามความจริง มีเล่ห์เหลี่ยม ครูชายมีบุคลิกภาพด้านถือตนเป็นใหญ่มากกว่าแพทย์ชายที่ค่อนข้างถ่อมตัว แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านประสาทมั่นคง และกล้าเข้าสังคม มากกว่าแพทย์หญิงที่ค่อนข้างสูงอายุ แพทย์หญิงมีความเกรงใจมากกว่าแพทย์ชาย ส่วนครูชายมีบุคลิกภาพด้านถือตนเป็นใหญ่มากกว่าครูหญิงที่ค่อนข้างถ่อมตน และครูหญิงมีจิตใจอ่อนแอมากกว่าครูชาย

สุเมธ แสงนิมนวล (2530 : 30) ได้ศึกษาการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพ และลักษณะการทำงานของข้าราชการฝ่ายปกครองซึ่งรวมถึงนายอำเภอ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 27 ของกรมการปกครอง พบว่า บุคลิกภาพที่ดีที่พึงประสงค์นั้น ได้แก่การแต่งกายดี สุขภาพเรียบร้อยเหมาะสม มีอารมณ์ขัน ชอบยิ้ม สดชื่น ร่าเริง ทำทางดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอ่อนน้อม ไม่ยกตนข่มท่าน มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้นในการทำงาน มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ และมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ส่วนลักษณะของการทำงานที่ดีนั้นควรมีความรับผิดชอบ มีการทำงานที่รวดเร็วถูกต้อง มีความตั้งใจจริง กระตือรือร้น ขยันในการศึกษาหาความรู้ อุทิศเวลาให้กับงาน เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน มีการทำงานเป็นระบบ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

ปานทิพย์ ไสภษิต (2531 : 175 - 176) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีบุคลิกภาพของบุคคลที่สนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือ และกลางแจ้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีบุคลิกภาพของบุคคลที่สนใจวิชาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ รับจ้าง และค้าขาย มีบุคลิกภาพของบุคคลที่สนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระดา สุริยคุณ (2535 : 101 - 105) ได้ศึกษาเรื่อง การฝึกศึกษากับการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของทหารกองประจำการ กองทัพภาคที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบอีพีพีเอส เป็นเครื่องมือ โดยมุ่งศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของทหารกองประจำการ 15 ด้าน คือ ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านการเป็นผู้ตาม ด้านความเป็นระเบียบ ด้านการแสดงออก ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านการมีไมตรีสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ด้านความต้องการการเปลี่ยนแปลง ด้านความอดทน ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และด้านความก้าวร้าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ทหารกองประจำการรุ่นที่ 1/2534 ที่สังกัดอยู่ในหน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่กองทัพภาคที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 300 คน ให้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาทำแบบทดสอบอีพีพีเอส ก่อนและหลังการฝึกศึกษาเบื้องต้นทั่วไปสำหรับทหารใหม่ ในการทดสอบภายหลังการฝึกศึกษาได้ทำการทดสอบภายหลังการฝึกศึกษาแล้วทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ จากการฝึกทั้งหมดเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ทำการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ทหารกองประจำการที่เข้ารับการฝึกศึกษาตามหลักสูตรการฝึกทหารใหม่เบื้องต้นทั่วไป มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้ คือ บุคลิกภาพด้านความเป็นระเบียบ ด้านความอดทน ด้านความต้องการการเปลี่ยนแปลง ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ด้านการขอความช่วยเหลือ และด้านการต้องการพึ่งตนเองเป็นไปในทางที่เพิ่มขึ้น ส่วนด้านการต้องการก้าวร้าวรุกราน และด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นไปในเชิงนิเสธ ส่วนการจัดอันดับของบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ พบว่า บุคลิกภาพด้านความอดทน ด้านความเป็นระเบียบ ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น จัดอยู่ในลำดับต้น ๆ ส่วนบุคลิกภาพด้านการแสดงออก จัดอยู่ในลำดับสุดท้าย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ

2.4. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

2.4.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน (Williamson's Traits and Factors Theory) วิลเลียมสัน (ฟองพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66 - 67 ; อ้างอิงมาจาก

Williamson, 1937) เป็นผู้นำแนวคิดในการให้คำปรึกษา โดยเน้นลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ดังนั้น วิลเลียมสันจึงตั้งชื่อทฤษฎีการเลือกอาชีพของเขาว่า “ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ” ซึ่งมีความเชื่อว่า “อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการวินิจฉัยวิเคราะห์อย่างดี” และทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยา ความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ ที่กล่าวว่า แต่ละบุคคลประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด เซอว์นปัญญา ความสนใจ ค่านิยม ความต้องการ และบุคลิกภาพ สำหรับการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้นแต่ละบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

สำหรับ “หลักการเลือกอาชีพ” ของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพนี้ สอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของพาร์สัน ซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ ประการแรกคือ การวิเคราะห์ตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ ประการที่สองคือ การวิเคราะห์อาชีพโดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและประการที่สาม คือ การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ วิลเลียมสันยังเห็นว่า แต่ละบุคคลต่างประกอบด้วยแบบแผนของความสามารถหรือศักยภาพหรือลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลจะสัมพันธ์กับงานเฉพาะอย่าง que บุคคลนั้นต้องการ นอกจากนี้บุคคลแต่ละคนต่างต้องการจะรู้จักลักษณะ และองค์ประกอบของบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อจะได้ใช้ลักษณะและองค์ประกอบดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ เป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพที่มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บุคคลแต่ละคนที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถสังเกต วัด และจัดจำแนกได้
2. อาชีพแต่ละอาชีพ ต้องการผู้ประกอบการที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป
3. การแนะแนวอาชีพ ควรเป็นกระบวนการที่จัดวางตัวบุคคลและงานให้เข้าคู่กันหรือสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม

ครั้นในปี ค.ศ. 1963 แคทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Katz, 1963) ศึกษาและสรุปหลักการที่สำคัญของการเลือกอาชีพไว้ว่า บุคคลแต่ละคนจะเหมาะกับอาชีพเพียงหนึ่งหรือสองหรือสามประเภทเท่านั้น ไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ การเลือกอาชีพของแต่ละ

บุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษาและบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพนั้น ช่วยให้บุคคลนั้นได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเอง ตลอดทั้งประสบการณ์ที่ก้าวหน้าในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น และถ้าบุคคลไม่ได้รับการช่วยเหลือแนะแนว บุคคลนั้นอาจจะสามารถเลือกอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมได้ แต่อาจจะเสียเวลามากและมีโอกาสเลือกผิดพลาดได้

2.4.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพ็อค (Hoppock's Composite Theory) ฮอปพ็อค (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87 - 88 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1967) กล่าวถึง ความต้องการของบุคคล และความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพและพัฒนาอาชีพ และกล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. บุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และความต้องการประการหนึ่งคือ ความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง
2. อาชีพที่บุคคลเลือก มักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่าจะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด
3. บุคคลอาจจะรับรู้ความต้องการของตนอย่างชัดเจนถูกต้อง หรืออาจจะรับรู้อย่างเลือนลางว่า มีบางสิ่งบางอย่างที่ดึงดูดความสนใจ แต่ไม่ว่าบุคคลจะรับรู้ความต้องการตนเองได้ชัดเจนหรือไม่เพียงใด ความต้องการดังกล่าวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. พัฒนาการทางอาชีพเริ่มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักเป็นครั้งแรกว่าอาชีพสามารถช่วยสนองความต้องการของตนได้
5. พัฒนาการทางอาชีพจะดำเนินก้าวหน้าไป และอาชีพที่เลือกจะดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนอาชีพที่จะเลือก ว่า จะสนองความต้องการของตนเองได้ดีเพียงใดและความสามารถในการคาดคะเนนั้นจะขึ้นกับความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะพินิจพิเคราะห์ได้กระจ่างชัด
6. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเลือกอาชีพ เพราะช่วยให้บุคคลได้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพที่เขาจะเลือกนั้นสนองความต้องการของเขาได้มากน้อยเพียงใด
7. ข้อสนเทศทางอาชีพ จะมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพต่าง ๆ ที่อาจจะสนองความต้องการของตน และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพใดจะสนองความต้องการของตนได้ดีกว่าอาชีพอื่น ๆ

8. ความพึงพอใจในงานหรืออาชีพ จะขึ้นกับงานที่คุณได้ทำนั้นสนองความต้องการตามที่บุคคลนั้นคาดหวังมากน้อยเพียงใด และระดับความพึงพอใจจะพิจารณาได้จาก อัตราส่วนของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง และความคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนอง

9. ความพึงพอใจเป็นผลจากงานซึ่งสนองความต้องการของคุณในปัจจุบัน หรือเป็นผลจากงานซึ่งมีที่ท่าว่าจะสนองความต้องการของคุณนั้นในอนาคต

10. การเลือกอาชีพของคุณหรืออาชีพที่คุณจะเลือกจะเปลี่ยนได้เสมอ ถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าการเปลี่ยนนั้น ๆ จะสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่า

2.4.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครท์ (Crites) ไครท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 91 - 94 ; อ้างอิงมาจาก Crites. 1971) เสนอแนะความคิดว่า เมื่อเกิดการเลือกอาชีพนั้น จะต้องมีเงื่อนไขจำเป็น 3 ประการ คือ (1) บุคคลจะต้องมีอาชีพที่จะเลือกสองอาชีพหรือมากกว่านั้น ถ้าบุคคลไม่มีทางเลือกการเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นไม่ได้ (2) มีแรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพ ได้แก่ ความคาดหวังของสังคมที่ว่า "ทุกคนควรทำงาน" และ (3) บุคคลจะต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เขาเลือก ถ้าเขาถูกจำกัดในการประกอบอาชีพ เขาจะไม่สามารถเลือกอาชีพได้

นอกจากนี้ ไครท์ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานในการตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพ จากงานวิจัยต่าง ๆ ของเขาไว้ดังต่อไปนี้

การเลือกอาชีพ หมายถึง อาชีพซึ่งบุคคลกล่าวว่า "เขาจะเลือกประกอบอาชีพนั้น" และการเลือกอาชีพในทางปฏิบัติ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น เป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพของคุณ

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของไครท์ ประกอบด้วย (1) การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด และแสดงให้เห็นว่า บุคคลคิดว่า เขาจะประกอบอาชีพอะไร (2) ความชอบในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมีความประสงค์หรืออยากจะประกอบอาชีพนั้น ๆ ถ้าเงื่อนไขในสภาพความเป็นจริงเปิดโอกาสได้ (3) ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมุ่งหวังว่าจะประกอบอาชีพอะไร และ (4) ความสนใจในอาชีพ มีความคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพ แต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกและ / หรือประกอบอาชีพนั้น ๆ

สำหรับแนวความคิด ทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้จะมีอิสระต่อกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

ลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพที่ไครท์กล่าวไว้มีดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบมีสาเหตุพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยความบังเอิญ แต่แต่ละบุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน
2. การเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น
  - ก. ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variables) ได้แก่
    - (1) วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มีต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังไปเกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย
    - (2) ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เซวาน์ปัญญา
    - (3) เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
    - (4) พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ จะพบว่า การเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองมีความแตกต่างกันมาก
    - (5) ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
    - (6) ครอบครัว อาชีพของบิดา และการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนการเลียนแบบจากบิดามารดา และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้
    - (7) โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์ในการศึกษากับ การเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ
  - ข. ตัวแปรตอบสนอง (Response Variables) ได้แก่
    - (1) ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมอง ไม่เพียงแต่จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพด้วย
    - (2) ความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และความสนใจที่วัดได้จากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพนอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพของเพศหญิงจะมีความสัมพันธ์สูงกว่าของเพศชาย
    - (3) บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่า อุตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ ที่กล่าวถึงการเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งสองนี้ นอกจากนี้ ก็มีงานวิจัยบางเรื่องได้ศึกษาถึง การประเมินตนเอง ประโยชน์ในการเสี่ยง ค่านิยม และ

เป้าหมายชีวิต ว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนกับอัตมโนทัศน์ หรืออัตมโนคติ

3. การเลือกอาชีพบุคคลจะนิยมเลือกเป็นสาขาอาชีพ

ไครท์ กล่าวถึง การวัดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้ว่า เครื่องมือที่ไครท์ใช้วัดการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์คำถามปลายเปิด และแบบสอบถามสำหรับคำถามแบบปลายเปิดนั้นเป็นการวัดการเลือกอาชีพที่ดีที่สุด และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง

.70 - .80

นอกจากนี้ ไครท์กล่าวถึง พัฒนาการของการเลือกอาชีพ ไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ แต่ไม่ได้มีความต่อเนื่องกันทั้งหมดเพราะอย่างน้อย พบว่า มีความไม่ต่อเนื่องเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในช่วงอายุ 14 ปี ถึง 16 ปี ซึ่งช่วงอายุนี้ เด็กจะตัดสินใจไม่ได้ และไม่สามารถมองเห็นความแตกต่างของทางเลือกในการเลือกอาชีพได้

2. ภายหลังจากอายุ 16 ปี กระบวนการเลือกอาชีพจะเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือก ความชอบ ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังและความสนใจมีการเปลี่ยนแปลง

3. มีลำดับขั้นในกระบวนการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่กำหนดขอบเขตไม่ได้ดีนัก บางครั้งเป็นไปได้ว่า ช่วงเพ้อฝัน (Fantasy Stage) เริ่มเมื่ออายุ 9 ปี และสิ้นสุดเมื่ออายุ 13 ปี การก่อตัวของความคิดของการเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงจะปรากฏขึ้นในระหว่างอายุ 18 ปี และ 21 ปี ในช่วงหรือระยะความเป็นจริง (Realistic Stage) ซึ่งเป็นระยะที่มีความเป็นจริงมากขึ้นในการเลือกอาชีพ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพที่กล่าวข้างต้นกล่าวถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น ความสามารถทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

2.4.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (J.L.Holland's Theory of Vocational Choice)

ฮอลแลนด์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 77 - 82 ; อ้างอิงจาก Holland. 1973) กล่าวว่า “ บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ” และ “ บุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน ” นอกจากนี้ฮอลแลนด์ยังเห็นว่า “ บุคลิกภาพเฉพาะอย่างจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพเฉพาะอย่าง ” และ “ บุคลิกภาพแต่ละแบบจะมีความสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางอาชีพ ” โดยบุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะ และใช้ความสามารถของเขาทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติหรือเจตคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา ตลอดทั้งได้มีโอกาสแก้ปัญหาที่ประสบได้ สมบทบาท (Role) ของตัวเขา และหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตัวเอง

Handwritten signature or mark at the bottom of the page.

✓ 2.4.2.1 แนวคิดพื้นฐานในการตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น ฮอลแลนด์ ได้ตั้งทฤษฎีเลือกอาชีพโดยมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์มี 4 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพ บุคคลจะเลือกอาชีพได้ย่อมแสดงว่า บุคลิกภาพของเขาจะปรากฏออกมาในทิศทางนั้นด้วย และบุคลิกภาพของบุคคลโดยทั่วไปแบ่งตามลักษณะสิ่งแวดล้อมในงานอาชีพ 6 ลักษณะงาน คือ ลักษณะแรก คือ งานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic = R) ลักษณะที่สอง คือ งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative = I) ลักษณะที่สาม คือ งานศิลปะทุกรูปแบบรวมทั้ง ดนตรี วรรณกรรม และการละคร (Artistic = A) ลักษณะที่สี่ คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการติดต่อกับบุคคลอื่น ตลอดทั้งงานบริการการศึกษาและสังคม (Social = S) ลักษณะที่ห้า คือ งานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ งานจัดการ งานค้าขาย (Enterprising = E) และลักษณะที่หกคือ งานหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม มีแบบแผน มีความเป็นระเบียบ ตลอดทั้งงานสำนักงานและเสมียน (Conventional = C)

นอกจากนี้ บุคลิกภาพ แต่ละรูปแบบที่แบ่งตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมในงานอาชีพเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ และแรงผลักดันส่วนบุคคล ตลอดทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ จนในที่สุดความสนใจตลอดทั้งความสามารถเฉพาะบุคคล จะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

ประการที่ 2 บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล มีความสัมพันธ์กับชนิดของสิ่งแวดล้อมในการทำงานของบุคคลนั้น ดังนั้นบุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหางานหรืออาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของเขา

ประการที่ 3 บุคคลจะค้นหา (Search for) สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขา ทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงเจตคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

ประการที่ 4 บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ดังนั้น เมื่อสามารถทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมของบุคคลแล้ว ก็จะทำให้ทราบผลที่จะติดตามมาของบุคคลนั้นด้วย เช่น การเลือกอาชีพ ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งทางการศึกษา อาชีพ และสังคมด้วย

2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

2.5.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg 's Theory of Career Development)

กินซ์เบิร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 97 - 99 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพมาจากทฤษฎีการเลือกอาชีพ โดยแบ่งกระบวนการของการตัดสินใจเลือกอาชีพ (The Process of Occupational Decision Making) เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะของความเพ้อฝัน (The Fantasy Peroid) เป็นระยะที่เด็กมีอายุประมาณ 6 - 11 ปี ในระยะนี้เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปของความปรารถนา เด็กไม่สามารถที่จะประมาณความสามารถ โอกาสและขอบเขตต่าง ๆ ของความจริงได้ เด็ก ๆ จะเชื่อว่าเขาสามารถจะเป็นสิ่งที่เขาต้องการจะเป็นได้และความคิดเพ้อฝันของเขาจะไม่คงที่ จะแปรเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง หรือสภาพของความเป็นไปได้ ตลอดทั้งความสามารถของตนเองโดยเด็กคิดฝันเองว่าเมื่อโตขึ้นจะประกอบอาชีพอะไรก็ได้ เช่น คิดจะเป็นแพทย์ ตำรวจ ทหาร พยาบาล เป็นต้น โดยอาจจะได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือต่าง ๆ เป็นต้น

ระยะที่ 2 ระยะพิจารณาเลือกอาชีพ โดยยังไม่ตัดสินใจแน่นอน (The Tentative peroid) เป็นระยะที่อยู่ในช่วงตั้งแต่ 11 ปี ถึง 17 ปี ในระยะนี้เด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเอง เช่น จะนำความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนมาร่วมพิจารณาเลือกอาชีพ ในบางครั้งเด็กก็จะพิจารณาจากลักษณะอาชีพตามที่พบเห็นหรือตามที่ตนเข้าใจแต่ยังไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ทั่วถึง ดังนั้นการเลือกอาชีพในระยะนี้จึงยังไม่แน่นอน

ระยะที่ 2 นี้ จำแนกเป็นระยะย่อย ๆ ได้ 4 ระยะ คือ

1. ระยะความสนใจ (Interest) อยู่ในช่วงอายุ 11 - 12 ปี ระยะนี้ความสนใจเป็นพื้นฐานสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยเด็กจะไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริงเพียงแต่ตระหนักว่าความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นในการเลือกอาชีพด้วยเหมือนกัน

2. ระยะความสามารถ (Capability) อยู่ในช่วงอายุ 13 - 14 ปี ระยะนี้เด็กได้คำนึงถึงความสามารถในการเลือกอาชีพ โดยเด็กพิจารณาว่า นอกจากความสนใจจะมีความสำคัญแล้ว ความสามารถก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนเลือกอาชีพแต่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความสามารถยังไม่สมบูรณ์ การเลือกอาชีพระยะนี้จึงยังไม่มีมติตัดสินใจที่แน่นอน

3. ระยะค่านิยม (Values) อยู่ในช่วงอายุ 15 - 16 ปี ระยะนี้ค่านิยมเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพและในระยะนี้เด็กจะให้ความสำคัญของค่านิยมเหนือกว่าความสนใจและความสามารถ

4. ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเลือกอาชีพ (Transition) อยู่ในช่วงอายุ ประมาณ 17 ปี ระยะนี้บุคคลได้นำความสนใจ ความสามารถและค่านิยมมาพิจารณาร่วมกันในการเลือกอาชีพ แต่องค์ประกอบหรือปัจจัยทางสภาพความเป็นจริงยังนำมาพิจารณาด้วยน้อยมาก ในระยะนี้มีการวางแผนเลือกอาชีพแต่ยังไม่ได้มีการตัดสินใจที่แน่นอน ระยะนี้ยังอยู่ในขั้นทดลองเลือก แม้ว่าบุคคลนั้นจะตระหนักว่าการตัดสินใจของเขาในขณะนี้นั้นจะมีผลต่ออนาคตของเขา

ระยะ 3 ระยะความเป็นจริง (The Realistic Period) อยู่ในช่วง 17 ปี จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพตามสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาองค์ประกอบทางด้านอาชีพและองค์ประกอบส่วนบุคคลประกอบกัน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และจะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงระยะความเป็นจริงนี้จำแนกเป็น 3 ระยะย่อย ๆ คือ

1. ระยะสำรวจอาชีพ (Exploration) เป็นระยะสำรวจอาชีพและโอกาสในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ว่าอาชีพใดเหมาะสมกับตนเอง โดยพยายามจะตัดสินใจเลือกให้ตรงกับความเป็นจริง

2. ระยะการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ (Crystallization) เป็นระยะที่บุคคลเริ่มตัดสินใจอย่างจริงจัง โดยมีการรวมขอมระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ซึ่งในระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพร้อมจะเลือกอาชีพภายหลังที่ได้ฝึกความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้พอสมควรแล้ว

3. ระยะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง (Specification) ระยะนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง โดยพยายามกำหนดอาชีพต่าง ๆ ที่จะเลือกให้แคบเข้า เพื่อให้ได้อาชีพที่เฉพาะเจาะจง และเตรียมการที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจเลือกโดยการหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจ

จากทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินท์เบอร์ก สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยพิจารณาเลือกอาชีพตามลักษณะของตน อันได้แก่ ความสามารถ ค่านิยมของตน และมีการสำรวจอาชีพประกอบการพิจารณาเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของตนเอง

2.5.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (Super 's Theory of Career Development)

ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529 : 104 - 107 ; อ้างอิงมาจาก Super, 1957) ได้ศึกษาแบบแผนหรือแบบฉบับของอาชีพเป็นระยะยาวถึง 20 ปี และได้เสนอขั้นพัฒนาการทางอาชีพเป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเจริญเติบโต อยู่ในช่วงตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นขั้นของการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองหรืออัตมโนทัศน์ โดยเริ่มพัฒนาจากการถือตนตามแบบบุคคลสำหรับในครอบครัวหรือในโรงเรียน ในช่วงแรกของขั้นการเจริญเติบโตนี้ เด็กจะมีความต้องการและความพ้อฝันมาก ส่วนความสนใจและความสามารถจะมีความสำคัญมากขึ้นเมื่อเด็กได้มีส่วนร่วมในสังคมเพิ่มขึ้น และมีโอกาสได้ทดสอบในสภาพความเป็นจริงมากขึ้น ทั้งนี้จำแนกเป็นระยะย่อย ๆ 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะที่เด็กยังไม่สนใจเลือกอาชีพ ระยะนี้เด็กจะมีอายุอยู่ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

ระยะที่ 2 ระยะพ้อฝัน เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 4 - 10 ปี เป็นระยะที่เด็กจะคิดถึงเรื่องอาชีพในลักษณะพ้อฝัน และอาจมีการเล่นหรือการแสดงบทบาทตามความพ้อฝัน

ระยะที่ 3 ระยะความสนใจ เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 11 - 12 ปี ระยะนี้เด็กจะพิจารณาอาชีพตามความสนใจของตนเอง โดยจะใช้ความชอบและความสนใจเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกอาชีพและกิจกรรม

ระยะที่ 4 ระยะความสามารถ เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 13 - 14 ปี ระยะนี้เด็กจะพิจารณาอาชีพ โดยคำนึงถึงความสามารถของตนเองพร้อมทั้งคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ๆ ของตน และมีความต้องการอยากจะทำหรือต้องการฝึกงานเกี่ยวกับอาชีพนั้น

ขั้นที่ 2 ขั้นการสำรวจ ขั้นนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี เป็นขั้นของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพขณะอยู่โรงเรียน โดยสำรวจจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือจากงานอดิเรก หรือจากการทำงานพิเศษ และทดลองสวมบทบาทงานหรืออาชีพนั้น ๆ ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มแสวงหาประสบการณ์จากการทำงาน และจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับขั้นการสำรวจนี้แบ่งเป็นระยะย่อย ๆ 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มพิจารณา และทดลองเลือกอาชีพแต่ยังไม่ตัดสินใจแน่นอนอยู่ในช่วงอายุ 15 - 17 ปี โดยบุคคลจะพิจารณาอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม และโอกาสในการได้งานทำ สำหรับในระยะนี้นั้นจะมีการลองเลือกปฏิบัติอภิปรายการทำงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ประสบการณ์อื่น ๆ

ระยะที่ 2 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาการด้านอาชีพ หรือ ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเลือกอาชีพ อยู่ในระหว่างอายุ 18 - 21 ปี ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น โดยจะพิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะของงานอาชีพ และโอกาสที่จะได้งานทำ เป็นระยะที่บุคคลเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน เตรียมตัวให้พร้อมในการทำงาน

ระยะที่ 3 ระยะทดลองปฏิบัติ อยู่ในช่วงอายุ 22 - 24 ปี เป็นระยะที่บุคคลได้ตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว และเริ่มทดลองปฏิบัติงานหรือทำงานในอาชีพที่เลือกนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างหลักฐาน เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มประกอบอาชีพที่ถาวรอยู่ในช่วงอายุ 25 - 44 ปี เป็นขั้นที่บุคคลได้ค้นพบงานที่เหมาะสม มีความตั้งใจและความพยายามในการทำงาน เพื่อจะได้ยึดเป็นอาชีพที่ถาวร แต่ในระยะต้น ๆ ของขั้นสร้างหลักฐานนี้อาจมีการทดลองงาน และเปลี่ยนงานอยู่บ้าง แต่บางคนก็อาจจะไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน สำหรับขั้นนี้แบ่งเป็นระยะย่อย ๆ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะทดลองปฏิบัติงาน อยู่ในช่วงอายุ 25 - 30 ปี ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงงานหากว่าบุคคลนั้นไม่พึงพอใจในงานซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกหนึ่ง หรือสองครั้งจึงจะพบงานที่ยึดเป็นอาชีพที่ถาวร สำหรับบางคนอาจไม่มีระยะนี้ คือ เขาประกอบอาชีพที่ถาวรเลยไม่มีการเปลี่ยนงาน

ระยะที่ 2 ระยะสร้างความมั่นคงในอาชีพอยู่ในช่วงอายุ 31 - 44 ปี ระยะนี้บุคคลจะเริ่มทำงานตามแผนอาชีพที่กระจำจัด เพื่อสร้างงานให้มีความมั่นคงและพัฒนางานให้ก้าวหน้า

ขั้นที่ 4 ขั้นการคงไว้ซึ่งความมั่นคงในอาชีพ หรือขั้นของชีวิตที่มั่นคงอยู่ในช่วงอายุ 45 - 64 ปี เป็นขั้นที่บุคคลมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพโดยจะดำเนินการประกอบอาชีพที่เลือกแล้วและสร้างความก้าวหน้า และความมั่นคงในการประกอบอาชีพนั้น

ขั้นที่ 5 ขั้นความเสื่อมถอย เป็นขั้นที่บุคคลมีอายุ 65 ปี ขึ้นไป ขั้นนี้บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ เริ่มมีความเสื่อมถอยทั้งพลังปัญญา และพลังทางร่างกาย มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมของงาน และหยุดงานนั้นไปที่สุด หรืออาจจะมีกิจกรรมอื่น หรืองานครั้งเวลา หรืองานอดิเรก ทดแทนงานอาชีพเดิม สำหรับขั้นนี้จำแนกเป็นระยะย่อย ๆ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะลดการทำงาน อยู่ในช่วงอายุ 65 - 70 ปี เป็นช่วงที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพการทำงานในอาชีพของตน การทำงานของบุคคลในช่วงนี้จะช้าลงบางคนมีการเปลี่ยนหน้าที่การงาน ลักษณะงาน หรืออาจจะทำงานเป็นบางเวลา

ระยะที่ 2 ระยะเลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง คือ ตั้งแต่อายุ 71 ปี ขึ้นไป เป็นช่วงของการพักผ่อนหยุดประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง แต่บางคนอาจจะทำงานไปเรื่อย ๆ จนสิ้นอายุขัย

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพิจารณาเลือกอาชีพของบุคคลจะเลือกอาชีพ โดยมีการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ และนำความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม มาร่วมในการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.5.3 ทฤษฎีของทีเดอแมนและโอสฮารา (Tiedeman and O ' Hara ' s Theory of Vocational Development)

ทีเดอแมนและโอสฮารา (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2521 : 81 - 84 อ้างอิงมาจาก Tiedeman and O ' Hara. 1963) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางอาชีพไว้ว่า พัฒนาการทางอาชีพเป็นกระบวนการคิดที่มีเหตุผล ดังนั้นก่อนที่บุคคลจะเลือกวิชาเรียนหรือเลือกอาชีพจะต้องมีการสำรวจตนเองเสียก่อน เพื่อที่บุคคลจะได้มีการวิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง และก่อตัวเป็นความคิดที่ใช้ในการเลือกอาชีพ และพัฒนาการทางอาชีพยังเป็นกระบวนการจัดระบบการลอกเลียนแบบการทำงาน โดยผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพส่วนตัวกับสังคม และยังได้อธิบายพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของบุคคลไว้ว่า เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลสร้างความแตกต่างและสร้างความกลมกลืนในสังคม สิ่งแรกที่เขาสนใจคือ วิถีทางที่บุคคลแต่ละคนได้แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคลออกมา หรืออาจอธิบายได้อีกลักษณะหนึ่งว่า บุคคลได้แสดงตัวออกมาอย่างแตกต่างจากบุคคล (Differentiation) ประการที่สองสิ่งที่เขาสนใจ คือ ความกลมกลืน (Intergration) ซึ่งอาจหมายถึงวิธีการที่บุคคลปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่นที่อยู่รอบตัวเขา ด้วยเหตุนี้จะทำให้บุคคลเป็นที่ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

แนวความคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งของทีเดอแมนและโอสฮารา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพ โดยถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนาการเลือกอาชีพ ความคิดนี้เป็นไปทำนองเดียวกันกับซูเปอร์ กล่าวคือ พัฒนาการทางอาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในระยะเวลายาวนานของชีวิต ในด้านอาชีพของบุคคลแต่ละคนนั้นจะพบว่า ถ้าเขาไม่ถูกควบคุมพฤติกรรมมากจนเกินไป จะช่วยให้บุคคลมีความเหมาะสมกับรูปแบบของชีวิตกว้างขวางขึ้น ในทฤษฎีของทีเดอแมนและโอสฮารานั้น ได้ใช้คำเอกลักษณ์แห่งตน (Ego Identity) เพื่ออ้างถึงคุณค่าส่วนบุคคล ค่านิยม และสัมพันธภาพ ที่แต่ละคนสร้างความกลมกลืนอย่างกว้างขวางในสังคม เอกลักษณ์แห่งตนก่อรูปร่างขึ้นมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบสามประการคือ การก่อรูปร่างทางสรีระ ทางด้านจิตใจ และสังคม หรือวัฒนธรรมย่อยในสังคมที่เขาอาศัยอยู่

จากทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พัฒนาการทางอาชีพเป็นกระบวนการจัดระบบลอกเลียนแบบการทำงานโดยผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพส่วนตัว และสังคม บุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงออกจะแสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล ซึ่งเรียกว่า เอกลักษณ์แห่งตน (Ego Identity)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพและการเลือกอาชีพ

3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

คุก (Cook. 1967 : 799) ได้ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของวัยรุ่นชาย พบว่า การเลือกอาชีพจะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบกับพื้นฐานเศรษฐกิจ สังคม ระดับความปรารถนาทางอาชีพ สถิติปัญญา และความสนใจในอาชีพ ส่วนสถานภาพการสมรสของบิดา มารดา และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958 A - 2959 A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษา และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษา และอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความสนใจ ความพอใจ ค่าจ้าง และลักษณะงานเป็นสำคัญ

เอดดี (Eaddy. 1969 : 2958 A - 2959 A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมใน มลรัฐหลุยเซียน่า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แอนเซน และเซนเดอร์ (พรพนพิศ วาณิชยการ. 2528 : 357 ; อ้างอิงมาจาก Hansen and Sandus. 1973) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบรายบุคคล กับแบบกลุ่มของนักเรียนเกรด 11 และ 12 ที่เลือกอาชีพไม่เป็นไปตามเป็นจริง แบบสูงเกินไปและต่ำเกินไป ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพสูงเกินความเป็นจริงเกินไปได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม และนักเรียนที่เลือกอาชีพต่ำเกินความเป็นจริงเกินไปได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ได้พัฒนาการเลือกอาชีพใกล้ความเป็นจริงมากขึ้น

อีแวน (Evan. 1973 : 202 - 207) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการแนะแนวกลุ่มกับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ที่มีต่อพัฒนาการทางอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มหาวิทยาลัยอิลลินอย จำนวน 66 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการแนะแนวกลุ่ม และนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล มีพัฒนาการทางอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 4152 A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง และความปรารถนาในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความคาดหวัง และความปรารถนาในอาชีพในระดับสูง

✓ ซัลลิแวน (Sullivan. 1976 : 3430A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ด้านอาชีพเกี่ยวกับการตัดสินใจที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของกลุ่มนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเคนตักกี จำนวน 128 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลด้านอาชีพเกี่ยวกับการตัดสินใจมีวุฒิภาวะทางอาชีพดีขึ้น

พิคเคอริง (Pickering. 1986 : 102 - 112) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาอาชีพ การให้คำปรึกษาโดยกลุ่มเพื่อน และการศึกษาเป็นรายกรณี พบว่า วิธีการทั้งสามสามารถทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางอาชีพ และวุฒิภาวะทางอาชีพเพิ่มขึ้นได้ และผสมผสานอัตมโนทัศน์ของตนเองกับโลกของงานได้อย่างเหมาะสม ทำให้มีการปรับตัวทางอาชีพได้เป็นอย่างดี

✓ เดนตัน (Denton. 1988 : 69) ได้ศึกษาสิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เพศ เชื้อชาติ คะแนนเฉลี่ยสะสม และขนาดของโรงเรียนส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

✓ แทง (Tang. 1997 : 2883 A) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของชาวเอเชีย - อเมริกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในงาน ความสามารถส่งผลกระทบต่ออาชีพ

✓ เดอร์ (Derr. 1997 : 3402 A) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเลือกอาชีพของนักเรียนเกรด 11 ที่อยู่ในมลรัฐออเรกอน สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า ประสบการณ์ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมของบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเลือกอาชีพ

2.2. งานวิจัยในประเทศ

✓ ทิพย์มาศย์ พิมลศักดิ์ (2530 : 52) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพกับการสอนแบบปกติ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกษณี สีมหาศาล (2531 : 84) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตวิद्याคม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีทัศนคติในการเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรา แย้มสำราญ (2535 : 60) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพ ตามแบบของ จอห์น โอ ไครท์ มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาทางอาชีพ ตามแบบของ จอห์น โอ ไครท์ มีวุฒิภาวะทางอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 90) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์นภา กาไหลทอง (2537 : 52) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มี ต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ จังหวัด สุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีการตัดสินใจเลือก อาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ อัมไพพรรณ สุกุลธนาคร (2538 : 63) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นราย บุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พนมทวน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแบบ วิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยทั้งของต่างประเทศและในประเทศ สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนจะ สัมพันธ์กับ เพศ ความสนใจในอาชีพ และ ค่านิยมในอาชีพ ส่วนวุฒิภาวะทางอาชีพ ทักษะคติ ในการเลือกอาชีพ และการตัดสินใจเลือกอาชีพ สามารถพัฒนาได้โดยใช้ชุดการแนะแนว ตลอดทั้ง การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและประชากร

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2540 ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 20 คน โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 73 คน ระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการจะเลือกในอนาคต
2. ผู้วิจัยสำรวจความสามารถทางการเรียน โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายวิชาและผลการเรียนเฉลี่ย ของนักเรียนทั้ง 3 ภาคเรียนที่ผ่านมา
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 73 คน ตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) และ แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ
4. ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนในข้อ 2 และข้อ 3 ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพที่อยู่ในระดับต่ำ ได้จำนวน 30 คน
5. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนในข้อ 4 เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง มีนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 20 คน ส่วนนักเรียนคนอื่น ๆ นั้นไม่สามารถเข้าร่วมการทดลองได้ เพราะต้องไปแข่งขันกีฬาของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามการเลือกอาชีพ
2. แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน
3. แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน
4. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search)
5. แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ
6. โปรแกรมการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ

ของทีเดอแมนและโอฮารา

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการเลือกอาชีพ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ สร้างแบบสอบถามการเลือกอาชีพ โดยผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสำรวจความพอใจในอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland. 1965) และแบบสอบถามการเลือกอาชีพของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 125)

1.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแบบสอบถามการเลือกอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการเพียง 1 อาชีพ

นักเรียนอาจจะเลือกอาชีพจากรายชื่อที่แนบมานี้

ตัวอย่าง ถ้านักเรียนต้องการประกอบอาชีพ “ช่างไฟฟ้า” นักเรียนก็เติมคำตอบลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง

(0) นักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพ (โปรดระบุ) .....ช่างไฟฟ้า.....

2. แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่เรียนของนักเรียน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

2.2 สร้างแบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

2.3 นำแบบสำรวจความสามารถทางการเรียนที่สร้างขึ้น ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

ชื่อนักเรียน .....

ภาคเรียนที่ 1 / 2539				ภาคเรียนที่ 2 / 2539				ภาคเรียนที่ 1/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต	ผลการเรียน

3. แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน

แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนประกอบด้วยแบบทดสอบด้านภาษา ด้านตัวเลข ด้านเหตุผล ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการรับรู้ และด้านความจำ

4. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search)

แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) ของ ฮอลแลนด์ เรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย นวลศรี เปาโรหิตย์ แบบสำรวจชุดนี้ใช้ควบคู่กับรายชื่อ อาชีพตามรหัสของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. 2528 : 1 - 20)

แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) ได้แบ่ง ความสนใจในอาชีพออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic) (2) ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) (3) ประเภทงาน ศิลปะ (Artistic) (4) ประเภทงานบริการสังคม (Social) (5) ประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) (6) ประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional)

ลักษณะแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านอาชีพ แบ่งออกเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ ได้แก่ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดประเมินความสามารถของตนเอง ประกอบด้วย คำถาม 228 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามในหมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ และหมวดอาชีพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนหมวดประเมินผลตนเองเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale)

การหาคุณภาพของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จำนวน 77 คน ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder - Richardson สูตรที่ 20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 197 -198) และสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96) โดยแยกเป็นแต่ละ หมวดดังนี้

4.1 หมวดกิจกรรม หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder - Richardson สูตรที่ 20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 197 - 198) มีรายละเอียดดังนี้

- 4.1.1 ประเภทงานช่างฝีมือกลางแจ้ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8109
- 4.1.2 ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7068
- 4.1.3 ประเภทงานศิลปะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5802
- 4.1.4 ประเภทงานบริการสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5410
- 4.1.5 ประเภทงานจัดการและค้าขาย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6424
- 4.1.6 ประเภทงานสำนักงานเสมียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7232
- หาค่าความเชื่อมั่นหมวดกิจกรรมทั้งหมด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7937

4.2 หมวดความสามารถ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder - Richardson สูตรที่ 20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 197 -198) มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ประเภทงานช่างฝีมือกลางแจ้ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5948

4.2.2 ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6378

4.2.3 ประเภทงานศิลปะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .4790

4.2.4 ประเภทงานบริการสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5413

4.2.5 ประเภทงานจัดการและค้าขาย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6346

4.2.6 ประเภทงานสำนักงานเสมียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7587

หาค่าความเชื่อมั่นหมวดความสามารถทั้งหมด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8643

4.3. หมวดอาชีพ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder - Richardson สูตรที่ 20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 197 - 198) มีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ประเภทงานช่างฝีมือกลางแจ้ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8677

4.3.2 ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8781

4.3.3 ประเภทงานศิลปะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8582

4.3.4 ประเภทงานบริการสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8101

4.3.5 ประเภทงานจัดการและค้าขาย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8370

4.3.6 ประเภทงานสำนักงานเสมียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8687

หาค่าความเชื่อมั่นหมวดอาชีพทั้งหมด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9442

4.4. หมวดประเมินผลตนเอง หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96) ได้แบ่งเป็น การประเมินความสามารถ และการประเมินทักษะ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .4880 และ .7412 ตามลำดับ

ตัวอย่างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search)

หมวดที่ 1 กิจกรรม

คำชี้แจง

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ของ “ ชอบ ” สำหรับกิจกรรมที่นักเรียนชอบทำ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ ไม่ชอบ ” ในกิจกรรมที่นักเรียนไม่ชอบ หรือรู้สึกเฉย ๆ ต่อไปนี้

	ชอบ	ไม่ชอบ
งานฝีมือกลางแจ้ง (R)		
1. แก้เครื่องไฟฟ้า	☐	☐
2. แก้เครื่องยนต์	☐	☐
งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (I)		
1. อ่านหนังสือวารสารทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
2. ทำงานในห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง	☐	☐
งานศิลปะ (A)		
1. ร่าง วาด ระบาย	☐	☐
2. ละคร	☐	☐
งานบริการสังคม (S)		
1. เขียนจดหมายถึงเพื่อน	☐	☐
2. เข้าร่วมทำบุญและฟังเทศน์	☐	☐
งานจัดการและค้าขาย (E)		
1. โน้มน้าวจิตใจผู้อื่น	☐	☐
2. ขายของ	☐	☐
งานสำนักงานงานเสมียน (C)		
1. เก็บรักษาโต๊ะและห้องให้สะอาดมีระเบียบ	☐	☐
2. พิมพ์หนังสือหรือจดหมายสำหรับตนเองและผู้อื่น	☐	☐

หมวดที่ 2 ความสามารถ

คำชี้แจง

จงอ่านกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้ และสำรวจว่านักเรียนมีความสามารถในกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่
ถ้ามีให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ใช่" ถ้าไม่มีให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่ใช่"

งานฝีมือกลางแจ้ง (R)	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถใช้เครื่องมือทางช่างไม้ เช่น เลื่อย หรือเครื่องกลึง	☐	☐
2. ฉันใช้เครื่องมือวัดไฟฟ้า (Voltmeter)	☐	☐
งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (I)		
1. ฉันเข้าใจการทำงานของท่อสุญญากาศ (Vacuum tube)	☐	☐
2. ฉันบอกชื่ออาหาร 3 ชนิด ที่มีโปรตีนสูงได้	☐	☐
งานศิลปะ (A)		
1. ฉันเล่นดนตรีบางชนิดได้	☐	☐
2. ฉันสามารถขับร้องเสียงประสานได้ ร่วมในการร้องเพลงหมู่ได้	☐	☐
งานบริการสังคม (S)		
1. ฉันสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้คนอื่นเข้าใจได้ดี	☐	☐
2. ฉันสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	☐	☐
งานจัดการและค้าขาย (E)		
1. ฉันได้รับเลือกให้ช่วยเหลือในงานโรงเรียนหรือวิทยาลัย	☐	☐
2. ฉันสามารถให้คำแนะนำการทำงานแก่ผู้อื่นได้	☐	☐
งานสำนักงานงานเสมียน (C)		
1. ฉันสามารถพิมพ์ดีด 40 คำต่อนาที	☐	☐
2. ฉันสามารถใช้เครื่องคิดเลข เครื่องถ่ายเอกสารได้	☐	☐

หมวดที่ 3 อาชีพ

คำชี้แจง

แบบสำรวจต่อไปนี้ จะสำรวจความรู้สึกและเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับงานหลากหลายชนิด หากอาชีพใดที่นักเรียนรู้สึกชอบ หรือน่าสนใจ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “สนใจ” และทำนองเดียวกันหากนักเรียนไม่ชอบอาชีพใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่สนใจ” ของอาชีพนั้น ๆ

	สนใจ	ไม่สนใจ
งานฝีมือกลางแจ้ง (R)		
1. ช่างเทคนิคเครื่องบิน (Airplane Machine)	☐	☐
2. ผู้ชำนาญเรื่องสัตว์น้ำหรือสัตว์ป่า	☐	☐
งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)		
1. นักอุตุนิยมวิทยา	☐	☐
2. นักชีววิทยา	☐	☐
งานศิลปะ (A)		
1. นักกวี	☐	☐
2. วาทยากร (Conductor)	☐	☐
งานบริการสังคม (S)		
1. นักสังคมวิทยา	☐	☐
2. ครูโรงเรียนมัธยม	☐	☐
งานจัดการและค้าขาย (E)		
1. ผู้ซื้อขายหุ้น นักคาดการณ์ นักพยากรณ์	☐	☐
2. ผู้ซื้อ	☐	☐
งานสำนักงานงานเสมียน (C)		
1. ผู้ทำบัญชีรายการต่าง ๆ	☐	☐
2. ครูสอนวิชาบริการธุรกิจ	☐	☐

หมวด 4 การประเมินผลตนเอง

คำชี้แจง

จงวงกลมให้คะแนนตัวนักเรียนเองในความสามารถด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ ที่นักเรียนคิดว่านักเรียนมีเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับนักเรียน

พยายามตอบด้วยความรู้สึกที่แท้จริง เพื่อให้คะแนนที่ออกมาถูกต้องกับสภาพความเป็นจริง ให้มากที่สุด และขอให้นักเรียนพยายามหลีกเลี่ยงการให้คะแนนซ้ำ ๆ กัน ในความสามารถด้านต่าง ๆ

ความสามารถทาง

	เครื่องจักรกล	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	การสอน	การขาย	ทางสำนักงาน
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
	5	5	5	5	5	5
กลาง	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
	2	2	2	2	2	2
ต่ำ	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

ทักษะทาง

	เคลื่อนไหวของมือ	คำนวณ	ดนตรี	ผูกมิตร	บริหารงาน	งานสำนักงาน
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
	5	5	5	5	5	5
กลาง	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
	2	2	2	2	2	2
ต่ำ	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดเกณฑ์การการตรวจให้คะแนนดังนี้

1. ถ้าตอบ "ใช่" หรือ "สนใจ" หรือ "ชอบ" ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบ "ไม่ใช่" หรือ "ไม่สนใจ" หรือ "ไม่ชอบ" ได้ 0 คะแนน

2. รวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดโดยแยกเป็นหมวดตามรหัสตัวอักษร คือ R, I, A, S, E และ C
3. รวมคะแนนแต่ละหมวดใหญ่ คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และหมวดประเมินตนเอง ตามรหัสของหมวดย่อย คือ R, I, A, S, E และ C
4. เรียงคะแนนในหมวดย่อย R, I, A, S, E และ C จากมากไปหาน้อยตามลำดับ
5. นำรหัสของคะแนนที่ได้มากที่สุดตามลำดับ 1, 2, 3 ไปเปิดคู่มือรหัสการจัดประเภทอาชีพ
5. แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ
ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้
  - 5.1 แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสำรวจความเข้าใจตนเองและอาชีพ (Understanding Yourself and Your Career) (Holland. 1977 : 1 - 7) ที่ได้แบ่งลักษณะบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพออกเป็น 6 ประเภทตามลักษณะทางอาชีพต่าง ๆ ของบุคคล ได้แก่ (1) ประเภทงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic) (2) ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative) (3) ประเภทงานศิลปะ (Artistic) (4) ประเภทงานบริการสังคม (Social) (5) ประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) (6) ประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional)
  - 5.2 นำแบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กิริทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับวัยนักเรียน
  - 5.3 นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จำนวน 77 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการสอบซ้ำ (Test - Retest) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 122) เว้นระยะการสอบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 1 สัปดาห์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจแยกตามบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ 6 ประเภทดังนี้
    - 5.3.1 ประเภทงานช่างฝีมือกลางแจ้ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7444
    - 5.3.2 ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8046
    - 5.3.3 ประเภทงานศิลปะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8840
    - 5.3.4 ประเภทงานบริการสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8665
    - 5.3.5 ประเภทงานจัดการและค้าขาย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8336

5.3.6 ประเภทงานสำนักงานเสมียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7782

หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9155

5.4 นำผลที่ได้จากข้อ 5.3. มาปรับปรุงคุณภาพอีกครั้งก่อนนำไปใช้

ตัวอย่างแบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

คำอธิบาย

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หลังคำหรือข้อความที่ตรงกับคุณลักษณะของนักเรียน ส่วนข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะของนักเรียนก็เว้นว่างไว้ แบบสำรวจชุดนี้ใช้เวลาตอบ 20 นาที

1. ปฏิบัติตามผู้อื่น .....
2. เปิดเผย .....
3. ซื่อสัตย์ .....

การแปลผล

1. นำบุคลิกภาพที่นักเรียนเลือกไปจัดเข้ากลุ่มบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ 6 ประเภท ตามลักษณะทางอาชีพต่าง ๆ ของบุคคล ดังนี้

(1) ประเภทงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ ปฏิบัติตามผู้อื่น เปิดเผย ซื่อสัตย์ ถ่อมตัว นิยมวัตถุ ทำทางเป็นธรรมชาติ มีความพยายาม ชอบปฏิบัติ สงบเสงี่ยม ซื่อาย ทำตัวสม่ำเสมอ มัธยัสถ์

(2) ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ ชอบวิเคราะห์ รอบคอบ ชอบวิจารณ์ อยากรู้อยากเห็น ชอบอิสระ ชอบใช้สติปัญญา ไม่ชอบยุ่งกับใคร ทำอะไรเป็นระเบียบ สงบเสงี่ยม ละเอียดลละเอียด มีเหตุผล ระมัดระวัง

(3) ประเภทงานศิลปะ (Artistic) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ รู้สึกยุ่งยาก สับสน ไม่มีระเบียบ เจ้าอารมณ์ สามารถแสดงออกถึงความรู้สึก มีอุดมคติ ชอบจินตนาการ ไม่ชอบปฏิบัติ ทำตามอารมณ์ ชอบอิสระ มีจินตนาการ ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบ ทำตัวสม่ำเสมอ ไม่ชอบเอาอย่างใคร

(4) ประเภทงานบริการสังคม (Social) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ น่าเชื่อถือ ให้ความร่วมมือ มีทำที่เป็นมิตร ใจกว้างขวาง ชอบช่วยเหลือ มีอุดมคติ ชอบอิสระ มีสายตาแหลมคม มีความกรุณา ใจดี มีความรับผิดชอบ มีมิตรสัมพันธ์ ชอบพบปะสังสรรค์ รู้จักผ่อนหนักเป็นเบา มีความเข้าอกเข้าใจผู้อื่น

(5) ประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ ชอบผจญภัย ทะเยอทะยาน ตั้งอกตั้งใจ มีอำนาจ กระฉับกระเฉง มีพลัง ทำตามอารมณ์ มองโลกในแง่ดี ชอบแสวงหาสิ่งที่ทำให้เพลิดเพลินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีไมตรีสัมพันธ์ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

(6) ประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ ปฏิบัติตามผู้อื่น มีมโนธรรม รอบคอบ ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน รู้จักยับยั้งชั่งใจ เชื่อฟังผู้อื่น มีความเพียรพยายาม มีกฎระเบียบ สามารถควบคุมตนเองได้ เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ไม่ชอบจินตนาการ มีประสิทธิภาพในการทำงาน

2. เรียงลำดับความถี่ของกลุ่มบุคลิกภาพที่นักเรียนเลือกจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้เป็นรหัสอาชีพ เช่น รหัสอาชีพ RIE แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบงานช่างฝีมือ และงานกลางแจ้ง (Realistic) มากที่สุดรองลงมา เป็นแบบประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (Investigative) และรองลงมาเป็น แบบงานจัดการและค้าขาย (Enterprising)

3. นำรหัสอาชีพที่ได้จากข้อ 2 ไปตรวจสอบกับรายชื่อตามรหัสอาชีพของ ฮอลแลนด์

6. โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ ที่เดอแมนและโอฮารา

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและโอฮารา การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีของที่เดอแมนและโอฮาราให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

6.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและโอฮารา ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

6.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและโอฮารา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กวีทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ แล้วผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

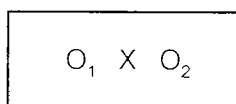
6.4 นำโปรแกรมจากข้อ 6.3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาค้อ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง

ลักษณะของโปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา และให้คำปรึกษาแก่กลุ่มทดลองเป็นรายบุคคล คนละ 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) (ไกวิท ประมวลพฤกษ์. 2531 : 118) ดังแผนภูมิข้างล่าง

O_1 หมายถึง การวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง

X หมายถึง การดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

O_2 หมายถึง การวัดตัวแปรตามหลังการทดลอง

O_1 และ O_2 เป็นการวัดด้วยเครื่องวัดเดียวกัน มีเกณฑ์วัดอันเดียวกัน
การวิเคราะห์เป็นการเปรียบเทียบ ผลระหว่าง O_2 และ O_1

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามการเลือกอาชีพแล้วให้ตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ และแบบสำรวจสามารถทางการเรียน แล้วคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ

2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้โดยให้คำปรึกษา 8 สัปดาห์ คนละ 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 8.40 น. - 9.30 น. , 10.20 น. - 11.10 น. 13.00 น. - 13.50 น. และ 14.40 น. - 15.30 น. ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 19 มกราคม 2541 ถึง วันศุกร์ที่ 14 มีนาคม 2541 วันใดที่ตรงกับวันหยุดราชการ ผู้วิจัยทำการทดลองชดเชยวันดังกล่าว

3. ภายหลังจากทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามการเลือกอาชีพ และตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) อีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนจากอาชีพที่นักเรียนเลือกภายหลังจากทดลอง และผลการตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) ภายหลังจากทดลอง กับข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ และแบบสำรวจความสามารถทางการเรียน ซึ่งได้มาจากขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 ไปวิเคราะห์สมมติฐานทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสอดคล้องการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของ McNemar (The McNemar Test)

วิธีจัดการกับข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส

(The Self Directed Search) คำนวณโดยใช้สูตรของ Kuder - Richardson สูตรที่ 20

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197 - 198) และสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96)

Kuder - Richardson สูตรที่ 20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

- เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ
 n แทน จำนวนข้อ
 p แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = $1 - p$
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_{xi}^2}{S_t^2} \right]$$

- เมื่อ α_k แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อ
 $\sum S_{xi}^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยวิธีการสอบซ้ำ (Test - Retest) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 122)

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	X และ Y	แทน	คะแนนสองชุด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

3. การพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

ความสอดคล้องในอาชีพพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของ
ไอซาน (Holland and Others.1994 : 17 ; Ichan Agreement Index.1994)

4. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความสอดคล้องของการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลัง
การทดลองโดยใช้การทดสอบตามวิธีของ McNemar (The McNemar Test) (นิภา ศรีไพโรจน์.
2533 : 80 - 82)

$$\chi^2 = \frac{(|A - D|) - 1}{A + D}$$

เมื่อ A และ D เป็นความถี่ของจำนวนผู้ที่เปลี่ยนแปลงทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

χ^2	แทน	ความแตกต่างของข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง
A และ D	แทน	ความถี่ของจำนวนผู้ที่เปลี่ยนแปลงทั้งหมด
r	แทน	จำนวนแถว
c	แทน	จำนวนสดมภ์

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าของการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ประเมินความสอดคล้องของการเลือกอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ดังแสดงในตาราง 1
2. เปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 1 (ต่อ)

นักเขียน คนที่	ความถนัดทางกรเขียน						ความสนใจในอาชีพ						บุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ																	
	คะแนน เฉลี่ย	กา ชา	คำ เลข	เหตุ ผล	มิติ สัมพันธ์	การ จับ	ก่อนการทดลอง			หลังทดลอง			ก่อนการทดลอง			หลังทดลอง														
							อาชีพที่เลือก : รหัสอาชีพ	สนใจ ใน อาชีพ	ความ สอดคล้อง	อาชีพที่เลือก : รหัสอาชีพ	สนใจ ใน อาชีพ	ความ สอดคล้อง	อาชีพที่เลือก : รหัสอาชีพ	สนใจ ใน อาชีพ	ความ สอดคล้อง	อาชีพที่เลือก : รหัสอาชีพ	สนใจ ใน อาชีพ	ความ สอดคล้อง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : รหัสอาชีพ	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	ความ สอดคล้อง								
12	1.98	42	44	24	57.14	88	40	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	สนใจ ใน อาชีพ	CSI	11	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	สนใจ ใน อาชีพ	SIC	73	สูง	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	สนใจ ใน อาชีพ	SCI	11	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	SCI	73	สูง
13	1.87	36	44	36	54.29	90	45	อาชีพที่เลือก : พบบาด : SIA	สนใจ ใน อาชีพ	CSA	30	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : พบบาด : SIA	สนใจ ใน อาชีพ	CES	80	สูง	อาชีพที่เลือก : พบบาด : SIA	สนใจ ใน อาชีพ	CES	10	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : เลขานุการ : CSA	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	CES	80	สูง
14	1.96	38	12	34	48.75	86	55	อาชีพที่เลือก : เจ้าหน้าที่ควบคุม คอมพิวเตอร์ : ICR	สนใจ ใน อาชีพ	RCS	27	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : เจ้าหน้าที่ควบคุม คอมพิวเตอร์ : ICR	สนใจ ใน อาชีพ	RES	88	สูง	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	สนใจ ใน อาชีพ	RAI	22	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	RAI	88	สูง
15	1.72	32	34	20	44.29	86	50	อาชีพที่เลือก : นักบัญชี : CES	สนใจ ใน อาชีพ	SCA	18	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : นักบัญชี : CES	สนใจ ใน อาชีพ	RSE	80	สูง	อาชีพที่เลือก : นักบัญชี : CES	สนใจ ใน อาชีพ	RCS	30	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า : RCS	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	RCS	99	สูง
16	2.06	42	40	18	40.00	88	65	อาชีพที่เลือก : ผู้พิพากษา : EAS	สนใจ ใน อาชีพ	RCI	6	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : ผู้พิพากษา : EAS	สนใจ ใน อาชีพ	RSC	73	สูง	อาชีพที่เลือก : ผู้พิพากษา : EAS	สนใจ ใน อาชีพ	RIC	6	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : ช่างไฟฟ้า : RIE	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	RIC	94	สูง
17	1.62	40	26	30	41.43	70	60	อาชีพที่เลือก : วิศวกรคอมพิวเตอร์ : ICR	สนใจ ใน อาชีพ	ARE	7	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : วิศวกรคอมพิวเตอร์ : ICR	สนใจ ใน อาชีพ	RSE	77	สูง	อาชีพที่เลือก : วิศวกรคอมพิวเตอร์ : ICR	สนใจ ใน อาชีพ	RCA	27	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : ช่างยนต์ : RIE	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	RCA	73	สูง
18	2.08	48	48	30	71.43	90	55	อาชีพที่เลือก : พนักงานไปรษณีย์ : ERC	สนใจ ใน อาชีพ	ASE	7	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : พนักงานไปรษณีย์ : ERC	สนใจ ใน อาชีพ	RAS	68	สูง	อาชีพที่เลือก : พนักงานไปรษณีย์ : ERC	สนใจ ใน อาชีพ	RSC	30	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า : RCS	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	RSC	85	สูง
19	1.86	22	46	40	45.71	58	45	อาชีพที่เลือก : ผู้จัดรายการเพลง : AER	สนใจ ใน อาชีพ	SAE	35	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : ผู้จัดรายการเพลง : AER	สนใจ ใน อาชีพ	CSA	99	สูง	อาชีพที่เลือก : ผู้จัดรายการเพลง : AER	สนใจ ใน อาชีพ	CSR	4	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : เลขานุการ : CSA	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	CSR	94	สูง
20	2.35	58	22	26	52.86	84	80	อาชีพที่เลือก : ผู้พิพากษา : EAS	สนใจ ใน อาชีพ	SAC	21	ค่า ต่ำ	สูง	อาชีพที่เลือก : ผู้พิพากษา : EAS	สนใจ ใน อาชีพ	SAC	99	สูง	อาชีพที่เลือก : ผู้พิพากษา : EAS	สนใจ ใน อาชีพ	SER	18	ค่า ต่ำ	สูง	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	อาชีพที่เลือก : คุณแนะน : SAC	บุคลิก ภาพที่ สัมพันธ์ กับ อาชีพ	SER	61	สูง

จากตาราง 1 พบว่า ภายหลังจากทดลอง ระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนสูงขึ้น ระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพนี้ พิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของ ไอชาน (Holland and others. 1994 : 14 -15 ; citing Ichan. 1984b)

ตัวอย่าง การคำนวณระดับความสอดคล้องระหว่างการเลือกอาชีพกับความสนใจในอาชีพของนักเรียนคนที่ 1 ก่อนการทดลอง

ก่อนการทดลอง ขั้นที่ 1 นักเรียนคนที่ 1 ต้องการประกอบอาชีพเภสัชกร รหัสอาชีพเภสัชกรของฮอลแลนด์ ตรงกับรหัส IES

ตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1	ตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2	ตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3
I	E	S

ขั้นที่ 2 นักเรียนคนที่ 1 ตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพเอส ดี เอส (The Self Directed Search) ได้รหัสอาชีพ CSI

ตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1	ตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2	ตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3
C	S	I

ขั้นที่ 3 พิจารณาความสอดคล้องของตัวอักษรของรหัสอาชีพที่ได้จากขั้นที่ 1 และ 2 ตามวิธีการของไอชาน (Ichan. 1984b) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) จะได้ 22 คะแนน
2. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) จะได้ 10 คะแนน

3. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 4 คะแนน

4. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกไม่ตรงกับตัวอักษรใดของรหัสอาชีพของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 0 คะแนน

5. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 10 คะแนน

6. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 5 คะแนน

7. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 2 คะแนน

8. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกไม่ตรงกับตัวอักษรใดของรหัสอาชีพของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 0 คะแนน

9. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของอาชีพที่นักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 4 คะแนน

10. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของ อาชีพนักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 2 คะแนน

11. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของ อาชีพนักเรียนเลือกตรงกับตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 1 คะแนน

12. ถ้าตัวอักษรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของ อาชีพที่นักเรียนเลือกไม่ตรงกับตัวอักษรใดของรหัสอาชีพของ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Seach) จะได้ 0 คะแนน

ผลของระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนคนที่ 1 พิจารณาจาก อาชีพที่นักเรียนเลือก และความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) ของ นักเรียนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) โดยหาความสอดคล้องตามเกณฑ์การให้คะแนนตามที่กล่าวข้างต้นได้ดังนี้

อาชีพที่นักเรียนเลือก ความสนใจในอาชีพ	I	E	S
C	0	0	0
S	0	0	2
I	4	0	0

รวมคะแนน 6 คะแนน

ขั้นที่ 4 4.1 นำคะแนนความสอดคล้อง (Agreement Score หรือ Consistency Score) ที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Ichan Agreement Idex Score) โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ พบว่า ตรงกับกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ที่ 17 (Holland and others. 1994)

: 93 ; citing Ichan. 1984b)

4.2 ทหาระดับความสอดคล้อง โดยพิจารณาจากการจำแนกความถี่ของ
คะแนนความสอดคล้อง (Distributions of Consistency Scores)
พบว่า ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 17 ที่ได้ในข้อ 4.1 นั้นมีระดับความ
สอดคล้องอยู่ในระดับต่ำ (Holland and others. 1994 : 93 ; citing
Ichan. 1984b) ผลการคำนวณค่าระดับความสอดคล้องในการ
เลือกอาชีพก่อนการทดลองของนักเรียนคนที่ 1 พบว่า ความ
สอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ

การหาระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพภายหลังการทดลอง ดำเนินการ
คำนวณเช่นเดียวกับการหาระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพก่อนการทดลอง และการหา
ระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพกับบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพของนักเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง แต่ละคน ก่อนและหลังการทดลอง ใช้วิธีการคำนวณเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น

ตาราง 2 เปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้
คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอสาวา

นักเรียนคนที่	ก่อนการให้คำปรึกษา	หลังการให้คำปรึกษา
1	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
2	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
3	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
4	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
5	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
6	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
7	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
8	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
9	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
10	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
11	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
12	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
13	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
14	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
15	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
16	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
17	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
18	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
19	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง
20	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง

จากตาราง 1 พบว่า ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้
คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอสาวาแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ทำให้นักเรียนเลือกอาชีพได้สอดคล้องมากขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

$$\text{คำนวณหาค่า } \chi^2 = \frac{(|A - D| - 1)}{A + D}$$

ในที่นี้ $A = 0$, $D = 20$

$$\begin{aligned} \chi^2 &= \frac{(|0 - 20| - 1)}{0 + 20} \\ &= \frac{(19)^2}{20} \\ &= \frac{361}{20} \end{aligned}$$

$$\chi^2 = 18.05$$

เมื่อเปิดตาราง หาค่าวิกฤตของ χ^2 ที่ $df = (r-1)(c-1)$ หรือ $df = 1$, $\alpha = .05$ มีค่าเท่ากับ 3.84 ซึ่งค่า χ^2 ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าวิกฤต χ^2 ที่ได้จกตาราง

สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ทำให้นักเรียนเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนแต่ละคนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา สามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2540 ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามการเลือกอาชีพ ✓
2. แบบสอบถามสำรวจความสามารถทางการเรียน
3. แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ✓
4. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) ✓
5. แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ
6. โปรแกรมการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ

ที่เดอแมนและไอฮารา

การดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามการเลือกอาชีพ แล้วให้ตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ และแบบสำรวจความสามารถทางการเรียน แล้วคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยพิจารณาจากตำแหน่ง เปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ

2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารา ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้โดยให้คำปรึกษา 8 สัปดาห์ คนละ 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ดังนี้ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 8.40 น. - 9.30 น. , 10.20 น. - 11.10 น. , 13.00 น. - 13.50 น. และ 14.40 น. - 15.30 น. ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 19 มกราคม 2541 ถึง วันศุกร์ที่ 14 มีนาคม 2541 วันใดที่ตรงกับวันหยุดราชการ ผู้วิจัยทำการทดลองชดเชยวันดังกล่าว

3. ภายหลังจากทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามการเลือกอาชีพ และตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) อีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนจากอาชีพที่นักเรียนเลือกภายหลังการทดลอง และผลการตอบแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) ภายหลังจากทดลอง กับข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจ

บุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ และแบบสำรวจความสามารถทางการเรียน ซึ่งได้มาจากขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 ไปวิเคราะห์สมมติฐานทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสอดคล้องการเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา โดยใช้การทดสอบตามวิธีของ McNemar (The McNemar Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนแต่ละคนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพ นักเรียนเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา สามารถนำมาใช้พัฒนาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา เป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจอาชีพ และสามารถเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนี้ ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนแต่ละคนตามลำดับขั้นตอน คือ ในขั้นแรกผู้วิจัยให้นักเรียนได้สำรวจคุณลักษณะของตนเอง ได้แก่ ความสามารถ ความถนัดทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ

และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ โดยการให้นักเรียนพิจารณาจากผลการตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียน และให้นักเรียนสำรวจโลกของงาน ลักษณะอาชีพ ความสำคัญ ของอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ รายได้ ความก้าวหน้า และความต้องการของ ตลาดแรงงาน ส่วนในขั้นที่สอง ซึ่งเป็นขั้นฝึกความคิด ในขั้นนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาความ สามารถ ความถนัด ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อฝึก ความคิดว่านักเรียนควรจะเลือกอาชีพอะไรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียน ส่วนในขั้นที่สาม คือ ขั้นระบุทางเลือก เป็นขั้นที่ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทางว่า ทางเลือกใด จะสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียน และเหมาะสมกับอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือก และ ในขั้นที่สี่ คือ ขั้นพิจารณารายละเอียดของแต่ละทางเลือกให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง และอาชีพที่ต้องการเลือกให้กระจ่าง

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของ ตนเองมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น รู้จักและเข้าใจอาชีพมากขึ้น ตลอดทั้งสามารถวางแผนเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2529 : 92) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ คือ การช่วยเหลือผู้รับ บริการให้มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจโลกของงาน และเข้าใจกระบวนการเลือกอาชีพเพื่อให้อาชีพ เป็นไปด้วยความมั่นใจ พึงพอใจ และเหมาะสมกับตนเอง และ วัชรวิ ทรัพย์มี (2523 : 89) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้บุคคลได้พัฒนาความเข้าใจ ตนเองและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตนเองกับทั้งช่วยให้เข้าใจโลกของงานตลอดจนสามารถผสมผสาน สองสิ่งนี้เข้าด้วยกัน จนกระทั่งบุคคลสามารถแก้ปัญหาด้านอาชีพ ตัดสินใจและดำเนินการตาม โครงการประกอบอาชีพที่วางไว้ นอกจากนี้ สตีเวน (Holland and others. 1986 : 48 ; citing Steven. 1986) ได้กล่าวว่า การให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพนั้นจะช่วยให้เด็กสามารถ วางแผนแสวงหาอาชีพต่าง ๆ ในอนาคตได้เหมาะสมกับตัวเองมากขึ้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับฮอลแลนด์และคณะ (Holland and others. 1994 : 45 ; citing Holland , Daiger & Power. 1980) ที่ศึกษาพบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพได้ สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองมากขึ้น หากบุคคลนั้นได้ทราบว่า ตนเองมีความสนใจใน อาชีพอะไร มีความสามารถเพียงใด มีความถนัดอะไร มีบุคลิกภาพอย่างไร และบุคลิกภาพนั้น เหมาะสมเพียงใดกับอาชีพนั้น ๆ ตลอดทั้งอาชีพในอุดมคติของตนคืออะไร และสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ แอนเซน และแซนเดอร์ (พรณพิศ วาณิชยการ. 2528 : 357 ; อ้างอิงมาจาก Hansen and Sandus. 1973) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพต่ำเกินความเป็นจริง และหลังจากที่นักเรียน

ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแล้ว พัฒนาการการเลือกอาชีพของนักเรียนจะใกล้ความเป็นจริงมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เกษนีย์ สีมหาศาล (2531 : 86) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพมีทัศนคติในการเลือกอาชีพดีขึ้นกว่าก่อนได้รับการให้คำปรึกษา และอำไพพรรณ สุกุลธนาคร (2538 : 63) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลอีกด้วย

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุนอาชีพที่ต้องการเลือกในอนาคต ซึ่งพบว่า นักเรียนมักจะเลือกตามเพื่อน หรือตามบุคคลใกล้ชิด ทำให้การเลือกอาชีพของนักเรียนไม่สัมพันธ์กับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกลักษณะของนักเรียน และระหว่างดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนมีความประสงค์ที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น ต้องการทราบว่า ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกลักษณะของตนเองนั้น เป็นอย่างไร และควรจะเหมาะสมกับอาชีพใด ทั้งนี้เพื่อนักเรียนจะได้วางแผนเลือกอาชีพที่นักเรียนต้องการในอนาคต ประกอบทั้งผู้วิจัยให้ความอบอุ่น ใส่ใจ สนใจ เอาใจใส่ยอมรับ และมีความเข้าใจนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ครูแนะแนว หรือผู้ที่ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ควรเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮารา ก่อนจะนำไปพัฒนาการเลือกอาชีพให้แก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองมากขึ้น
2. ครูแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพที่ต้องการนำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของฮอลแลนด์ไปใช้ควรศึกษาเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพ และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮารา โดยเลือกพัฒนาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2. ในการศึกษาเรื่องความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะพิจารณาจาก ความถนัด ความสนใจในอาชีพ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับ อาชีพแล้ว ควรพิจารณาค่านิยมประกอบด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์, 2531.
- เกษนีย์ สีมหาศาล. ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- การศึกษาพิเศษ, กอง กรมสามัญ. ข้อมูลโรงเรียนปีการศึกษา 2536. กรุงเทพฯ : กรมสามัญ, 2536.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และคนอื่น ๆ. การพัฒนาผลงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2531.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการติดตามผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2534.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. คำบรรยายเรื่องทฤษฎีการเลือกอาชีพ. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- _____ . บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- จุฑา บุรีภักดิ์. การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สมเจตน์การพิมพ์, 2533.
- จรรยา สุวรรณทัต และ ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.
- จิตติพร คงสิทธิ์. การประเมินความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2527. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- จันทนา กาไหล่ทอง. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

- ชวาล แพร์ตกุล. การทดสอบเพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517.
- ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. การวัดความถนัด. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- _____ . เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2534.
- ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. ผลของการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ทิพย์วรรณ กิตติพร. คู่มือการสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. พิษณุโลก : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. " พระบรมราชโองการพระราชทานแก่ผู้แทนโรงเรียนและนักเรียน ที่ได้รับพระราชทานรางวัล ณ ศาลาดุสิดาลัย , " ประมวลพระราชดำรัสพระบรมราชโองการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2530.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงจันทร์, 2528.
- _____ . พัฒนาการทางอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537.
- นวลละออ สุภาพล. " การให้คำปรึกษาทางอาชีพ," วารสารแนะแนว. 12 (58) : 76 - 83 ; ธันวาคม 2520 - มกราคม 2521.
- นิภา วัธนเวคิน. การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2529. อัดสำเนา
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, 2533.
- แนะแนวแห่งประเทศไทย , สมาคม. การฝึกทักษะการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, 2527.
- _____ . แบบทดสอบ S.D.S (Self Directed Search). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิวิลพร, 2528.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น , 2535.

- บุญรักษ์ ดัณฑ์เจริญรัตน์. แผนการศึกษาต่อเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
 พิษณุโลก : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยพิบูลสงคราม พิษณุโลก , 2530.
- ประมวล วิทยากร. ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ปานทิพย์ โสภางิต. การศึกษานุคลิกภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพ
มหานคร ตามแนวทฤษฎีของฮอลแลนด์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- เป็รื่อง จันดา. การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคเหนือ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารการสอนทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาการ
 แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- พัชรา แย้มสำราญ. ผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพตามแบบของจอห์น โอ ไครท์ ที่มีต่อวุฒิ
ภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพาน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- พระระดา สุริยดา. การฝึกศึกษากับการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของทหารกองประจำการ
กองทัพภาคที่3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
 อัดสำเนา.
- พรรณี เกษกมล. การแนะแนวอาชีพ ทฤษฎีและกิจกรรมแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงเรียน
 เบญจมาชาลัย, 2533.
- พรรณพิศ วาณิชการ. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม. กรุงเทพฯ ฯ : กรมวิชาการ คุรุสภา, 2528.
- พล แสงสว่าง. อาชีพศึกษาและแนะแนวอาชีพ. บัดตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 วิทยาเขตปัตตานี, 2529.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ :
 สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2531.

- _____ . วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- มานิดา ทองทวี. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการสร้างแบบทดสอบความถนัด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา
- _____ . เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- ล้วน สายยศ และคณะ. แบบทดสอบความถนัด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- วชิรญา บัวศรี. คำบรรยายเรื่องอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- วิชชุดา ถาวรพัฒน์พงศ์. การสร้างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วินัย พัฒนรัฐ. แนวทางการบริหารศึกษาสงเคราะห์. กรุงเทพฯ : รุ่งเจริญการพิมพ์, 2537.
- ศรีเรือน แก้วกังสดาล. รู้เขา รู้เรา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2531.
- ศุภวดี บุญญวงค์. เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , 2528.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา , 2533.
- _____ . คู่มือการใช้รายวิชาอาชีพของ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

สมจิต อภิชนาพงษ์. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว - เก็บตัว กับความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2523 จังหวัดชุมพร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สมร ทองดี. "การแนะแนวกับการวางแผนเข้าสู่อาชีพ," เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวกับคุณภาพชีวิต หน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.

สวัสดิ์ บันเทิงสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2510. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ เรืองฉาย. "ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3," วารสารแนะแนว. 43 : 61 - 85 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2519.

_____. "การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ," วารสารแนะแนว. 12 (54) : 74 - 84 ; ธันวาคม 2520 - มกราคม 2521.

สุนรรัตน์ กันหลง. ความตรงตามสภาพของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพของคุณเดอวี.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

สุเมธ แสงนิมนวล. การพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพและลักษณะการทำงาน. กรุงเทพฯ : กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2530.

สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

สำเนาวิ ขจรศิลป์. การแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : เกษตรศาสตร์, 2529.

อบอวล หกสุวรรณ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.

อัจฉรา สุขารมณ และ อรพินท์ ชูชม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี ปัญหาส่วนตัว ทัศนคติ และนิสัยในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาโท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

อัจฉราภรณ์ บรรลือทรัพย์. การศึกษาความเที่ยงตรงของแบบสำรวจอาชีพ เอส ดี เอส ของจอห์น ฮอลแลนด์ กับกลุ่มอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิคประเภทงานบริการ
สังคมและประเภทงานศิลปะ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

อาวุธ วัฒนสิน. นอนพาราเมตริกเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.

อำไพพรรณ สกุลธนาศร. ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจ
เลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน
จังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

Ahmann, Standley J. and Marvin D. Glock. Evaluating Pupil Growth : Principles of
Tests and Measurement. 2nd . Ed. , New York : Holt Rineheart and Winston,
Inc. , 1968.

Bernard, Haroll W. Mental Health in the Classroom. New York : McGraw - Hill, 1970.

Bingham, Walter van Dyke. Aptitude and Aptitude Testing. New York : Harper and
Brothers Publishers, 1937.

Blackburn, Serah Pauline Sturdivant. " Relationship of Selected Variables to
Occupational and Educational Aspirations and Expectations of Female High
School Seniors," Dissertation Abstracts International. 35 (5) : 4152 A ;
January, 1975.

Brayfield, A.H. " Putting Occupational Information Across," Education Psychological
Measurment. 8 : 485 - 495 ; 1960.

Brown, Duane Linda, Brooks and Associates. Career Choice and Development.
Second Edition. Sanfrancisco : Jossey - Bass Inc, 1990.

Brown, Federic G. Priciples of Education and Psychological Testing. New York :
Hinsdall Dryden Press, 1970.

Carkhuff, R.R. and, B.G. Berenson. Beyond Counseling and Therapy. New York : Holt,
Rinehart and Winston, 1976.

- Cook, Walter R. " Factors Associated with The Occupational Choices of Young Man, " Dissertation Abstracts International. 28 (2) : 799 A ; August, 1967.
- Crites, John O. Career Counseling. New York : McGraw - Hill, 1981.
- Cronbach , Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York : Harper and Row Publishers, 1970.
- Denton, Albert Raymond. The Influence of Postsecondary Schools / Career Decision - Making Process as Perceived by High School Seniors. Kansas : Kansas State University, 1985.
- Derr, Debra A. " Selected Oregon Student , Parent and Teacher Perceptions of The Factors that Influenced Eleventh - Grade Students ' Readiness to Make Career Choices, " Dissertation Abstracts International. 50 (8) : 3402 A ; February, 1997.
- Dobbins, Loy H. " Educational and Occupational Aspirations and Expectation of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes, " Dissertation Abstracts International. 29 (9) : 2958 A - 2959 A ; March, 1969.
- Durgin, Rodney Wayne. " A Model of Managing Career Guidance Programs in Secondary Schools of Ohio, " Dissertation Abstracts International. 35 (5) : 2671A ; November, 1974.
- Eaddy, Vanik Sialas. " The Influence of Selected Factors on the Vocational Agricultural Students in Louisiana, " Dissertation Abstracts International. 29 (9) : 2958 A - 2959 A ; March, 1969.
- English, H.B. and Champney A. English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms. New York : David Mackay, Co., 1958.
- Evan, John R. " Comparison of Experimental Group Guidance and Individual Counseling as Facilitators of Vocational Development, " Journal of Counseling Psychology. 20 (3) : 202 - 208 ; October, 1973.
- Freeman , Frank S. Theory and Practice of Psychological Testing. 3rd. ed., New York : Holt Rineheart and Winston , 1966.
- Ginzberg, Eli. The Development of Human Resources. New York : McGraw - Hill Book Company, 1966.

- Good, V.C. and others Education Dictionary of Education. 2nd ed., New York : McGraw - Hill Book Company, 1973.
- Hatch, R.N. and A. Jokikasthira, Vocational Counseling in Secondary Education. East Lansing Michigan : Department of Psychology Michigan State University, 1966.
- Herr, Edwin L. and Stanley H. Cramer. Career Guidance and Counseling through The Life Span. 3rd. Ed., New York : Harper Collins, 1988.
- Holland, John. L. and Nichols R.C. " Exploration of a Theory of Vocational Choice : A Longitudinal Study in Change of Major Field of Study, " Personnel and Guidance Journal. 43 (4) : 233 - 242 ; December, 1964.
- Holland, John L. Manual : Vocational Preference Inventory. California : Consulting Psychologists Press, 1965.
- _____. Understanding Yourself and Your Career. California : Consulting Psychologists Press, 1977.
- Holland, John L. and others. The Self Directed Search Professional Guide. Florida : Psychological Assessment Resources, Inc., 1994.
- Lewis , Harry Jackson. "The Relationship between Aptitudes Success in Vocation and Education Pursuits," Dissertation Abstracts. 27 : 2890A ; March, 1967.
- Myers , Maurice. "A Comparison of Differential Aptitude Test Patterns of Junior College Students in Five Semi-professional Fields," Dissertation Abstracts International. 19 : 3218A ; June, 1959.
- Philibin, Ralph E. " Interests , Ability , Achievement and Selected Characteristics of Study in Different High School Programs, " Dissertation Abstracts International. 40 (3) : 4415A ; February, 1980.
- Pickering, James W. " A Comparison of Three Methods of Career Planning of Liberal Arts Majors, " Career Development Quarterly. 35 (2) : 102 - 112 ; December, 1986.
- Richardson, John C. Career Decision - Making and Mentorship : The Anatomy of A High School Program. New York : Fordham University, 1991.

- Roe , Anne. The Psychology of Occupations. New York : John Wiley and Sons , 1964.
- Samsel, Ruth Louise. " Effect of Group Counseling on Career Maturity of Students Grades Seven Through Twelve," Dissertation Abstracts International. 37 (6) : 3428A ; December, 1981.
- Samuel, William. Personality : Searching for the Sources of Human Behavior. New York : Mc Graw Hill, 1981.
- Sullivan, Susan Elizabeth. " The Effects of Decision Making Group and Individual Career Counseling on the Career Maturity of College Freshman," Dissertation Abstracts International. 37 (6) : 2430 A ; December, 1976.
- Super, D.E. Appraising Vocational Fitness. New York : Harper & Brother, 1949.
- _____. The Psychology of Careers. New York : Harper and Row, 1960.
- Super , D.E. and John O. Crites. Appraising Vocational Fitness. Delhi : Universal Book Stall , 1968.
- Tang, Mei. " Asia - American Career Choices : A Path Model to Examine Factors influencing Their Career Choices," Dissertation Abstracts International. 57 (7) : 3402 A ; January 1997.
- Tiedeman, David. V. and Robert P. O' Hara. Career Delvelopment : Choice and Adjustment. New York : College Entrance Board, 1963.
- Tiedeman, David. V. " Burning and Coping Out Of Counseling," The Personnel and Guidance Journal. 57 (7) : 328 - 330 ; March, 1979.
- Tolbert, E.I. Counseling for Career Development. Boston : Houghton, Mifflin Company, 1974.
- Warren , Harward C. Dictionary of Psychology. Boston : Houghton, 1939.
- Wein, Stephen G. Career Counseling. New York : McGraw - Hill, 1979.

ภาคผนวก ก

โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการ
ทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

โปรแกรมการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่ออธิบายจุดมุ่งหมาย วิธีการ บทบาทหน้าที่ของนักเรียนและผู้วิจัย ตลอดจนโปรแกรมทั้งหมดในกระบวนการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา 3. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการเลือกอาชีพ	ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ดังนี้ 1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและแนะนำตนเองกับนักเรียน 2. ผู้วิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา ภาระเบียบของการให้คำปรึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและของนักเรียนที่ต้องปฏิบัติ 3. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการเลือกอาชีพ 4. ผู้วิจัยมอบตารางการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแก่นักเรียนในกลุ่มทดลองทุกคน 5. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป
2 - 3	การสำรวจคุณลักษณะของตนเพื่อพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ	เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยให้นักเรียนพิจารณาความสามารถทางการเรียน ความถนัดทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ	ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนติดตามผล การให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมาและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาในครั้งนี้

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ	<p>ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาได้แก่ การใช้คำถามปลายปิด- ปลายเปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ</p> <p>2.1. ขั้นสำรวจ เนื่องจากในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนตอบแบบทดสอบความถนัด แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และแบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ ดังนั้นในการดำเนินการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แปลผลการทดสอบความถนัดการสำรวจความสนใจในอาชีพ และการสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความถนัดทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพของตนเอง</p> <p>2.2. ขั้นผนึกความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาคูณลักษณะของตนเองที่ได้จากข้อ 2.1. และพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองว่า ได้แก่อาชีพอะไรบ้าง</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4 - 5	การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและพิจารณาความสอดคล้องกับ	เพื่อให้ นักเรียน รู้จักและเข้าใจลักษณะอาชีพคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ	<p>2.3. ชั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุอาชีพที่นักเรียนจะเลือกให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองว่าได้แก่อาชีพอะไรบ้าง</p> <p>2.4. ชั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ โดยผู้วิจัยให้นักเรียน พิจารณาเลือกอาชีพที่นักเรียนเลือกในข้อ 2.3. ว่าอาชีพใดที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองมากที่สุดและอาชีพที่รองลงมาและหากจะเลือกอาชีพนั้นๆ จะเตรียมตัวอย่างไรเพื่อเลือกอาชีพนั้นๆ</p> <p>ชั้นที่ 3 ชั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียน สรุปผลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสำรวจคุณลักษณะ รู้จักและเข้าใจตนเอง เพื่อพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมพร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ชั้นตอน ดังนี้</p> <p>ชั้นที่ 1 ชั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยกล่าวคำทักทายนักเรียน ติดตามผล</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
	คุณลักษณะของตนเอง	รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาด แรงงาน และพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้ สำหรับตนเอง	<p>การให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา และชี้แจง วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาในครั้ง นี้</p> <p>ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษาผู้วิจัย ดำเนินการให้คำปรึกษาตามลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้ โดยใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การใช้ คำถามปลายเปิด-ปลายปิด การทบทวน ประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการ ให้กำลังใจ</p> <p>2.1. ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยให้นักเรียน สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพโดยสำรวจจาก โลกของลักษณะอาชีพ ความสำคัญของ อาชีพ คุณลักษณะของ ผู้ประกอบ อาชีพ รายได้ และความต้องการของตลาด แรงงาน</p> <p>2.2. ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยให้ นักเรียน พิจารณาความสอดคล้องระหว่าง คุณลักษณะของผู้รับคำปรึกษา และข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพ</p> <p>2.3. ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้ นักเรียนระบุว่า ควรเลือกอาชีพใดที่ สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง</p> <p>2.4. ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อ ความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ที่ได้ระบุไว้ในข้อ 2.3 โดยผู้วิจัยให้นักเรียน พิจารณาอาชีพที่นักเรียนเลือกในข้อ 2.3</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6 - 7	การวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน	<p>1. เพื่อให้นักเรียน รู้จักวางแผนเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน</p>	<p>ว่าอาชีพใดที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และ บุคลิกภาพของตนเองมากที่สุด และอาชีพที่รองลงมา และหากจะเลือกอาชีพนั้น ๆ นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไร เพื่อจะเลือกอาชีพนั้น</p> <p>ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียน สรุปผลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสำรวจอาชีพ และการพิจารณาความสอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษาผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน ติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาในครั้งนี</p> <p>ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา</p> <p>ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ</p> <p>2.1. ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยให้นักเรียนวางแผนการเลือกอาชีพให้ สอดคล้องกับ</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>คุณลักษณะของตนเอง โดยให้นักเรียนได้พิจารณาว่า ในการวางแผนการเลือกอาชีพ นักเรียนจะต้องพิจารณาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้</p> <p>(1) สำรวจว่าตนเองมีปัญหาอะไร หากประสงค์จะเลือกอาชีพนั้นๆ</p> <p>(2) รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ได้แก่ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตนเอง ในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ลักษณะอาชีพ ความสำคัญของอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ รายได้ ความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>2.2. ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยซักถามให้นักเรียนพิจารณาข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 แสดงความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นออกมา</p> <p>2.3. ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุทางเลือกที่ตนต้องการ หลาย ๆ ทางเลือกที่น่าเป็นไปได้แล้วนำมาพิจารณาว่าทางเลือกใดเหมาะสมกับตนเอง</p> <p>2.4. ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยให้นักเรียน ได้พิจารณารายละเอียดแต่ละทางเลือกที่คิดว่า สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองและอาชีพที่ต้องการ</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	ปัจฉิมนิเทศ	<p>เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังจากได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารา</p>	<p>เลือกให้กระจ่างอีกครั้ง ตลอดทั้งพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคของแต่ละทางเลือก ผู้รับคำปรึกษาสามารถรู้ได้ว่าทางเลือกใด ควรเลือก มากที่สุด</p> <p>3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมพร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป</p> <p>ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปขั้นตอนในการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและติดตามผลภายหลังการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา</p> <p>ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกของตนเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ และให้ข้อเสนอแนะที่มีต่อการให้คำปรึกษารายบุคคล ด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของที่เดอแมนและไอฮารา</p> <p>ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยกล่าวขอบใจนักเรียนแล้วยุติการให้คำปรึกษา</p>

**โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ
ของทีเดอแมนและไอฮารา
เรื่อง การเลือกอาชีพ**

**ครั้งที่ 1
ปฐมนิเทศ**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน
2. เพื่ออธิบายจุดมุ่งหมาย วิธีการ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและนักเรียน ตลอดจนโปรแกรมทั้งหมดในกระบวนการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา
3. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการเลือกอาชีพ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

- ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและแนะนำตนเองกับนักเรียนและให้นักเรียนแนะนำตนเอง
  2. ผู้วิจัยซักถามเรื่องทั่วไปของนักเรียน
  3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการ บทบาทหน้าที่ของนักเรียน และผู้วิจัยตลอดจนโปรแกรมทั้งหมดของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา
  4. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียน ทราบถึงความสำคัญของการเลือกอาชีพ
  5. ผู้วิจัยมอบตารางการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแก่นักเรียนในกลุ่มทดลองทุกคน
  6. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 2

การสำรวจคุณลักษณะของตนเองเพื่อพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียน รู้จักและเข้าใจความสามารถและความถนัดของตนเอง โดยให้นักเรียน พิจารณาความสามารถและความถนัด เพื่อดูความสัมพันธ์กับอาชีพ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสำรวจคุณลักษณะของตนเองในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความสามารถ ความถนัดของตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังต่อไปนี้
ขั้นสำรวจ ขั้นฝึกความคิด ขั้นระบุทางเลือก และขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่าง เพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ

2.1 ขั้นสำรวจ เนื่องจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ดังนั้นการดำเนินการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แปลผลแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบความถนัด ด้านตัวเลข ด้านภาษา ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการรับรู้ และด้านความจำ ให้นักเรียนรับทราบ

2.2 ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาคุณลักษณะของตนเองที่ได้จากข้อ 2.1. และพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของทั้ง 3 ภาคเรียน และผลการเรียนรายวิชาประกอบ เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความสามารถ และความถนัดของตนเองมากขึ้น

2.3 ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุนักเรียนมี ความสามารถ ความถนัดของตนเองในทางใดบ้าง

2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงข้อมูลที่ได้มาจาก 2.3 โดยให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นออกมา

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษา ที่เกี่ยวกับการสำรวจคุณลักษณะของตนเอง ในด้านความสามารถและความถนัดของตนเองและผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. ผลการทดสอบความถนัดของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
2. แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 3

การสำรวจคุณลักษณะของตนเองเพื่อพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จัก และเข้าใจความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง โดยให้นักเรียนสำรวจความสนใจและบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อดูความสัมพันธ์กับอาชีพ

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสำรวจคุณลักษณะของตนเองในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความสนใจและบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อดูความสัมพันธ์กับอาชีพ

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังต่อไปนี้
ขั้นสำรวจ ขั้นฝึกความคิด ขั้นระบุทางเลือก และขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ

2.1 ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยแปลผลแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และแบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ ให้นักเรียนรับทราบ

2.2 ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง ที่ได้จากข้อ 2.1. และพิจารณาความถนัด ความสามารถ เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจคุณลักษณะของตนเองที่สัมพันธ์กับอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุอาชีพที่สอดคล้องกับ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเอง ได้แก่อาชีพอะไรบ้าง

2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาอาชีพที่นักเรียนเลือกในข้อ 2.3 ว่ามีอาชีพใดที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองมากที่สุด และอาชีพที่รองลงมาและหากจะเลือกอาชีพนั้น ๆ นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไรเพื่อเลือกอาชีพนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสำรวจคุณลักษณะของตนเอง เพื่อพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ
2. แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 4

การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและพิจารณาความสอดคล้อง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจโลกของงาน ลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน และพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้สำหรับตนเอง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษาผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสำรวจอาชีพในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจโลกของงาน ลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน และให้นักเรียนพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้สำหรับตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังต่อไปนี้ ขั้นสำรวจขั้นฝึกความคิด ขั้นระบุทางเลือก และขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ

2.1 ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษาโลกของงาน ลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของนักเรียนและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

2.3 ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุว่าควรที่จะเลือกประกอบอาชีพใดจึงจะสอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง

2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อจะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณารายละเอียดของอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกในข้อ 2.3 ว่าอาชีพใดที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ได้แก่ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองมากที่สุด และอาชีพที่รองลงมา และหากเลือกอาชีพนั้น ๆ นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลด้านอาชีพ และพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้สำหรับตนเอง ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 5

การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและพิจารณาความสอดคล้อง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจโลกของงาน ลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน และพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้สำหรับตนเอง

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษาผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสำรวจอาชีพในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจโลกของงาน ลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน และให้นักเรียนพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้สำหรับตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังต่อไปนี้
ขั้นสำรวจ ขั้นฝึกความคิด ขั้นระบุทางเลือก และขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ

2.1 ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยให้นักเรียนศึกษาโลกของงาน ลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของนักเรียน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

2.3 ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุว่าควรเลือกประกอบอาชีพใดจึงจะสอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง

2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อจะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณารายละเอียดของอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกในข้อ 2.3 ว่าอาชีพใดที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ได้แก่ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนเองมากที่สุด และอาชีพที่รองลงมา และหากเลือกอาชีพนั้น ๆ นักเรียนจะเตรียมตัวอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ
สำรวจข้อมูลด้านอาชีพ และพิจารณาอาชีพที่คาดว่าจะเป็นไปได้สำหรับตนเอง ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 6

การวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียน รู้จักวางแผนในการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งนี้ว่า เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังต่อไปนี้
ขั้นสำรวจ ขั้นฝึกความคิด ขั้นระบุทางเลือก และขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ

2.1 ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยให้นักเรียนวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง โดยให้นักเรียนจะต้องพิจารณาตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) สำรวจว่าตนเองมีปัญหาอะไรหากประสงค์จะเลือกอาชีพนั้น ๆ

(2) รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการ

สำรวจตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ลักษณะอาชีพ ความสำคัญของอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ รายได้ ความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ขั้นฝึกความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 และแสดงความรู้สึกความคิดเห็นออกมา

2.3 ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุทางเลือกที่ตนเองต้องการหลาย ๆ ทางเลือก ที่น่าเป็นไปได้แล้วนำมาพิจารณาว่าทางเลือกใดน่าจะเหมาะสมกับตนเอง

2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่าง เพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยให้นักเรียนได้พิจารณารายละเอียดแต่ละทางเลือกให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองและ

อาชีพที่ต้องการเลือกให้กระจ่างอีกครั้ง ตลอดทั้งพิจารณา ข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคของแต่ละทางเลือก นักเรียนสามารถรู้ได้ว่าทางเลือกใดดีที่สุด

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้จากการให้คำปรึกษา เรื่องการวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 7

การวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียน รู้จักวางแผนในการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านๆ มา และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาครั้งนี้ว่า เพื่อให้ นักเรียน รู้จักวางแผนในการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังต่อไปนี้ ขั้นสำรวจขั้นนี้ความคิด ขั้นระบุทางเลือก และขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่างเพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด - ปลายปิด การอธิบาย การให้ข้อเสนอแนะ และการให้กำลังใจ

2.1 ขั้นสำรวจ ผู้วิจัยให้นักเรียนวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองโดยให้นักเรียนจะต้องพิจารณาตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) สำรวจว่าตนเองมีปัญหาอะไรหากประสงค์จะเลือกอาชีพนั้น ๆ

(2) รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ลักษณะอาชีพ ความสำคัญของอาชีพ คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ รายได้ ความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ขั้นนี้ความคิด ผู้วิจัยให้นักเรียนพิจารณาข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 และแสดงความรู้สึกความคิดเห็นออกมา

2.3 ขั้นระบุทางเลือก ผู้วิจัยให้นักเรียนระบุทางเลือกที่ตนต้องการหลายๆ ทางเลือก ที่น่าเป็นไปได้แล้วนำมาพิจารณาว่าทางเลือกใดน่าจะเหมาะสมกับตนเอง

2.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเพื่อความกระจ่าง เพื่อที่จะเตรียมตัวเลือกอาชีพ ผู้วิจัยให้นักเรียน ได้พิจารณารายละเอียดแต่ละทางเลือกให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง

และอาชีพที่ต้องการเลือกให้กระจ่างอีกครั้ง ตลอดทั้งพิจารณา ข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคของแต่ละทางเลือก นักเรียนสามารถรู้ได้ว่าทางเลือกใดดีที่สุด

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลที่ได้จากการให้คำปรึกษาเรื่องการวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ผู้วิจัย นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่การให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการซักถาม การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 8 ปัจจัยนิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเองหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮารา

เวลาที่ใช้   50 นาที

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและติดตามผลการให้คำปรึกษาครั้งที่ผ่านมา

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

2.1 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรจากการเข้าร่วมการรับคำปรึกษาครั้งนี้

2.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ นักเรียนได้รับ

ประโยชน์มากน้อยเพียงใด

2.3 นักเรียนเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยสรุปผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและไอฮาราที่มีต่อการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดการทดลอง

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามการเลือกอาชีพ
- แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

แบบสอบถามการเลือกอาชีพ

- คำชี้แจง   ให้นักเรียนอ่านคำถามข้างล่างคำชี้แจงและตัวอย่างต่อไปนี้แล้วระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการเพียง 1 อาชีพ นักเรียนอาจจะเลือกอาชีพจากรายชื่อที่แนบมานี้หรืออาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุในที่นี้ก็ได้
- ตัวอย่าง   ถ้านักเรียนต้องการประกอบอาชีพ "ช่างไฟฟ้า" นักเรียนก็เติมคำตอบลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง
- (0) นักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพอะไร (โปรดระบุ) .....ช่างไฟฟ้า.....

ชื่อนักเรียน ..... ชั้น .....

นักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพอะไร (โปรดระบุ) .....

รายชื่ออาชีพ

1. นักบิน
2. นักสืบเอกชน
3. เลขานุการ (สมาคมเยาวชน)
4. พนักงานสอบสวน
5. พนักงานไปรษณีย์
6. ผู้ขายสินค้าเร่
7. ช่างเทคนิค - อิเล็กทรอนิกส์
8. นักเขียนเรื่องตลกขบขัน
9. ช่างถ่ายภาพ
10. นักวิทยาศาสตร์(อวกาศ)
11. ช่างเทคนิคประจำเครื่องบิน
12. นักอุดมศึกษา
13. ผู้สอนศาสนา
14. นักบัญชี
15. พ่อค้าคนกลาง
16. นักดำน้ำ
17. ผู้เชี่ยวชาญเรื่อง ภาพยนตร์ กลอน
18. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์
19. ครูโรงเรียนอนุบาล
20. นักกฎหมาย
21. ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมคุณภาพสินค้า
22. นักชีววิทยา
23. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบยาเสพติด
24. นักประมง
25. ผู้นำสินค้าต่างประเทศเข้ามาจำหน่าย
26. คนงานก่อสร้าง
27. ผู้ควบคุมวงดนตรีประสานเสียง
28. ครูโรงเรียนมัธยม
29. ครูโรงเรียนประถม
30. ครูใหญ่
31. ช่างเครื่องไฟฟ้า
32. นักดาราศาสตร์
33. เจ้าหน้าที่งบประมาณ
34. นักเล่นหุ้น
35. ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการกระทำผิดของเยาวชน
36. นักดนตรี
37. นักมวยอาชีพ
38. นักการทูต
39. วิศวกรประจำห้องทดลอง
40. คนขับรถบัส
41. หัวหน้าช่างประปา
42. วิศวกรออกแบบเครื่องบิน
43. ผู้บำบัดรักษาด้านการพูด
44. ตำรวจจราจร
45. ตัวแทนจำหน่ายสินค้า
46. นักประพันธ์
47. พนักงานดับเพลิง
48. นายพล (ทหารบก)

49. นักตกแตงภายใน	50. นักเขียนนวนิยาย
51. ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสมรส	52. คนขับรถชุดดิน
53. ผู้ที่ทำงานว่าด้วยเรื่องมนุษยและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	54. นักสถิติ
55. นักผลิตรายการโทรทัศน์	56. นักโฆษณา
57. เจ้าหน้าที่ฝึกสัตว์ป่า	58. ช่างปั้น
59. เจ้าหน้าที่ในองค์การสหประชาชาติ	60. ช่างเครื่องยนต์
61. ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องของสัตว์	62. ช่างสำรวจ
63. เจ้าหน้าที่ที่จัดคำให้การในศาล	64. ครูพลศึกษา
65. นักเขียนนวนิยายลงในนิตยสาร	66. ผู้จัดการโรงแรม
67. ตัวแสดงแทนดารารายภาพยนต์ (สตั้นแมน)	68. อัยการ
69. นักกีฬาอาชีพ	70. ช่างไม้
71. ผู้ตรวจสอบการก่อสร้าง	72. นักเคมี
73. ผู้ควบคุมและดูแลสนามเด็กเล่น	74. พนักงานธนาคาร
75. นักธุรกิจ	76. นักร้องประสานเสียง
77. นักขี่ม้า (จ็อกกี้)	78. นักพากย์
79. นายทหาร	80. นายธนาคาร
81. ช่างควบคุมเครื่องวิทยุ	82. นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์
83. นักจิตวิทยาคลินิก	84. ผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาษี
85. ผู้ให้บริการในร้านอาหาร	86. ผู้ค้าขายของโบราณ
87. นักแข่งมอเตอร์ไซด์	88. ผู้พิพากษาศาลทหาร
89. กสิกรทำงานในฟาร์มขนาดใหญ่	90. ผู้ตัดสินกีฬา
91. คนเติมน้ำมันตามปั้ม	92. นักเขียนบทความทางวิชาการ
93. ครูสังคมศึกษา	94. ผู้ดูแลสินค้าในคลังเก็บสินค้า
95. แอร์โฮสเตส หรือ สจ๊วต	96. ผู้กำกับละคร
97. เจ้าหน้าที่วัดสระเบ็ด	98. หมอดู

99. ครูภาษาอังกฤษ
100. ผู้จัดการฝ่ายขาย
101. พนักงานรักษาป่า
102. บรรณาธิการวารสาร (ทางวิชาการ)
103. หัวหน้าหน่วยสังคมสงเคราะห์
104. คนขายตั๋วบนรถประจำทาง
105. เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์
106. นักร้อง
107. ตำรวจ
108. ทนายความ
109. หัวหน้าคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม
110. อาจารย์มหาวิทยาลัย
111. นักออกแบบเครื่องมือต่าง ๆ
112. นักธรณีวิทยา
113. ศึกษานิเทศก์
114. นักธุรกิจการเงิน
115. นายหน้าขายที่ดิน
116. นักแต่งเพลง
117. นักไต่เขา
118. ที่ปรึกษากฎหมายของนักการเมือง
119. จิตรกรวาดภาพเหมือน
120. ช่างกลึง
121. วิศวกรรถไฟ
122. นักพฤกษศาสตร์
123. ที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว
124. ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินราคา
125. ที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรม
126. ผู้กำกับเวที
127. นักสำรวจ
128. ผู้พิพากษาศาลฎีกา
129. ช่างเขียนแบบ
130. ผู้พิพากษา
131. ช่างทำบล็อกลอก
132. เจ้าหน้าที่การวิจัยทางวิทยาศาสตร์
133. จิตแพทย์
134. พนักงานที่ทำหน้าที่จ่ายเงิน
135. นักจัดรายการกีฬา
136. นักเขียนบทละคร
137. ผู้ช่วยนักบิน
138. ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชญากรรม
139. นักออกแบบเสื้อผ้า
140. คนขับรถบรรทุก
141. ช่างไฟฟ้า
142. นักฟิสิกส์
143. ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
144. หัวคะแนนในการหาเสียง
145. เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบธนาคาร
146. นักเขียนการ์ตูน
147. นักแข่งรถ
148. พนักงานเซ็นเซอร์หนังสือ
149. นักสังคมสงเคราะห์
150. ช่างทำกุญแจ

151. ช่างซ่อมพิมพ์ดีด	152. สายลับ
153. สถาปนิก	154. พนักงานรับส่งของ
155. นักจิตวิทยาด้านอาชญากรรม	156. คนขายประกันชีวิต
157. ช่างตัดผม	158. คนเก็บเงิน (แคชเชียร์)
159. พยาบาล	160. ช่างนวด

แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ

คำอธิบาย

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หลังคำหรือข้อความที่ตรงกับคุณลักษณะของนักเรียน ส่วนข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะของนักเรียนก็เว้นว่างไว้ แบบสำรวจชุดนี้ใช้เวลาตอบ 20 นาที

1. ปฏิบัติตามผู้อื่น	25. ไม่มีระเบียบ .....
2. เปิดเผย	26. เจ้าอารมณ์ .....
3. ซื่อสัตย์	27. สามารถแสดงออกถึงความรู้สึก.....
4. ถ่อมตัว	28. มีอุดมคติ .....
5. วัตถุประสงค์ให้คุณค่าแก่วัตถุประสงค์ของ	29. เป็นคนที่มีจินตนาการ .....
6. เป็นคนธรรมดา ไม่มีมารยา	30. ไม่ชอบปฏิบัติ .....
7. มีความพยายาม	31. หุนหัน .....
8. ชอบปฏิบัติ	32. ชอบอิสระ .....
9. สงบเสงี่ยม	33. รู้โดยสัญชาตญาณ .....
10. ซื่อาย	34. ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบ .....
11. ทำตัวสม่ำเสมอ	35. ไม่ชอบเอาอย่างใคร .....
12. ประหยัด	36. น่าเชื่อถือ .....
13. ชอบวิเคราะห์	37. ให้ความร่วมมือ .....
14. รอบคอบ	38. มีท่าที่เป็นมิตร .....
15. ชอบวิจารณ์	39. มีน้ำใจ .....
16. อยากรู้ อยากเห็น	40. ชอบช่วยเหลือ .....
17. พึ่งพาตนเอง ไม่พึ่งอาศัยใคร	41. มองเห็นเหตุการณ์ได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ....
18. ชอบใช้สติปัญญา	42. มีความกรุณา .....
19. ไม่ชอบสูงส่งกับใคร	43. มีความรับผิดชอบ .....
20. ทำงานเป็นระบบ มีขั้นตอน	44. ชอบสมาคมกับผู้อื่น .....
21. ละเอียดละเอียด ถี่ถ้วน	45. รู้จักกาลเทศะ .....
22. มีเหตุผล	46. มีความเข้าใจอกเข้าใจผู้อื่น .....
23. ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร	47. ชอบผจญภัย .....
24. เป็นคนที่เข้าใจยาก	48. มีความทะเยอทะยาน .....

49. เป็นที่สนใจของบุคคลอื่น	57. ระมัดระวัง .....
50. เป็นคนที่มีลักษณะข่มผู้อื่น	58. ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน .....
51. คล่องแคล่ว	59. รู้จักยับยั้งชั่งใจ .....
52. มองโลกในแง่ดี	60. เชื่อฟังผู้อื่น .....
53. ชอบแสวงหาสิ่งที่ทำให้สบายใจ	61. มีกฎระเบียบ .....
54. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	62. สามารถควบคุมตนเองได้ .....
55. เป็นที่รู้จักของคนมากมาย	63. ไม่ชอบจินตนาการ .....
56. มีคุณธรรมประจำใจ	64. มีประสิทธิภาพในการทำงาน .....

การแปลผล

1. นำบุคลิกภาพที่นักเรียนเลือกไปจัดเข้ากลุ่มบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ 6 ประเภทตามลักษณะทางอาชีพต่างๆ ของบุคคล ดังนี้

(1) ประเภทงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic) ได้แก่ บุคลิกลักษณะปฏิบัติตามผู้อื่น เปิดเผย ซื่อสัตย์ ถ่อมตัว วัตถุนิยมให้คุณค่าแก่วัตถุสิ่งของ เป็นคนธรรมดา ไม่มีมารยา มีความพยายาม ชอบปฏิบัติ สงบเสงี่ยม ซื่อาย ทำตัวสม่ำเสมอ ประหยัด

(2) ประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ สงบเสงี่ยม ชอบวิเคราะห์ รอบคอบ ชอบวิจารณ์ อยากรู้อยากเห็น พึ่งพาตนเอง ไม่พึ่งอาศัยใคร ชอบใช้สติปัญญา ไม่ชอบสูงส่งกับใคร ทำอะไรเป็นระบบ มีขั้นตอน ละเอียดละเอียด ถี่ถ้วน มีเหตุผล ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร

(3) ประเภทงานศิลปะ (Artistic) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ เป็นคนที่เข้าใจยาก ไม่มีระเบียบเจ้าอารมณ์ สามารถแสดงออกถึงความรู้สึก มีอุดมคติ เป็นคนที่มีจินตนาการ ไม่ชอบปฏิบัติทำตามอารมณ์ หุนหัน ชอบอิสระ รู้โดยสัญชาตญาณ ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบ ไม่ชอบเอาอย่างใคร

(4) ประเภทงานบริการสังคม (Social) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ มีอุดมคติ น่าเชื่อถือให้ความร่วมมือ มีท่าที่เป็นมิตร มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือ มองเห็นเหตุการณ์ได้อย่างทะลุปรุโปร่ง มีความกรุณา มีความรับผิดชอบ ชอบสมาคมกับผู้อื่น รู้จักกาลเทศะ มีความเข้าอกเข้าใจผู้อื่น

(5) ประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) ได้แก่ บุคลิกลักษณะ หุนหัน ชอบสมาคมกับผู้อื่น ชอบผจญภัย มีความทะเยอทะยาน เป็นที่สนใจของบุคคลอื่น มีลักษณะข่มผู้อื่น คล่องแคล่ว มองโลกในแง่ดี ชอบแสวงหาสิ่งที่ทำให้สบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีไมตรีสัมพันธ์ เป็นที่รู้จักของคนมากมาย

(6) ประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) ได้แก่ บุคลิกลักษณะปฏิบัติตามผู้อื่น มีความพยายาม ชอบปฏิบัติ มีคุณธรรมประจำใจ ระมัดระวัง ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน รู้จักยับยั้งชั่งใจ เชื่อฟังผู้อื่น มีความเพียรพยายาม มีกฎระเบียบ สามารถควบคุมตนเองได้ ไม่ชอบจินตนาการ มีประสิทธิภาพในการทำงาน

2. เรียงลำดับความถี่ของกลุ่มบุคลิกภาพที่นักเรียนเลือกจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ

ได้เป็นรหัสอาชีพ เช่น รหัสอาชีพ RIE แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง (Realistic) มากที่สุดรองลงมา เป็นแบบประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative) และรองลงมาเป็น แบบงานจัดการและค้าขาย (Enterprising)

3. นำรหัสอาชีพที่ได้จากข้อ 2 ไปตรวจสอบกับรายชื่อตามรหัสอาชีพของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์

ภาคผนวก ค

ความสามารถทางการเรียน

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 1

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	2	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	4	พ.023	พลศึกษา	0.5	3
ง.011	งานบ้าน	1.0	3	ง.012	การจัดกรในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	3	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	1	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ว.011	खेलเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	3	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	1	ว.013	खेलเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	3
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	1	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	2	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	2

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.01

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน
นักเรียนคนที่ 2

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	3
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	2	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	2
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	2
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	4	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	3	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	3	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	1	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	3
ว.011	खेलเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	3	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	1	ว.013	खेलเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	3
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	1	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	2	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	1

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.18

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 3

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	3	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	1	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	3
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	3	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ว.011	ของเล่นเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	3	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	2	ว.013	ของเล่นเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	3
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	1	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	1	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	2

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 4

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	3	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	2
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	4	พ.203	พลานามัย	0.5	4
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	3	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	4
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	3	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	3
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	3	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ว.011	ของเล่นเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	4	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	2	ว.013	ของเล่นเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	4
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	1	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	2	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	2

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.51

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน
นักเรียนคนที่ 5

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	1
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	2
พ.101	พลานามัย	0.5	2	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	1
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	4	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	3	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใน โลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ว.011	ของเล่นเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	2	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	2	ว.013	ของเล่นเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	3
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	1	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	2	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	2

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.92

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 6

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	3	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	3
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	4	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	4	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	3
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	2
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	3	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	4	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	3
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	4	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	3
ง.011	งานบ้าน	1.0	3	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	3	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	3	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	3
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	3	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	4	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	4
ว.011	ของเล่นเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	3	ว.012	วิทยาศาสตร์กับการแก้ปัญหา	1.0	1	ว.013	ของเล่นเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	2
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	3	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	3	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	3

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.05

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 7

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	3	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	2
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	4	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	3
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	2
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	4	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	3	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	3
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	4
ง.011	งานบ้าน	1.0	4	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	3	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	3	ส.026	เอเชียตะวันออก เฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	4
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	4	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	4	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	3
ว.011	ของเล่นเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	3	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	2	ว.013	ของเล่นเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	3
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	3	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	3	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	3

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.16

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 8

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	3	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	2
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	3	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	3
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	2
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	3	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	2
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก		
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ว.011	ของเล่นเชิง วิทยาศาสตร์	1.0	3	ว.012	วิทยาศาสตร์กับ การแก้ปัญหา	1.0	2	ว.013	ของเล่นเชิงกลไก และไฟฟ้า	1.0	4
ค.031	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 1	1.0	2	ค.032	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 2	1.0	3	ค.033	เสริมทักษะ คณิตศาสตร์ 3	1.0	2

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.38

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 9

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	1	ท.102	ภาษาไทย	2.0	1	ท.203	ภาษาไทย	2.0	1
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	2	พ.203	พลานามัย	0.5	2
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	0	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	0	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	0	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	4	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	1
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	0	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	1
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ เครื่องใช้เด็กอ่อน	1.0	3	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	2	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.54

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 10

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	1	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	0	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	0	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	1	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	0	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	3
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ เครื่องใช้เด็กอ่อน	1.0	3	ช.029	ช่างเสื้อผ้าเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	2	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	2	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.10

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 11

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	1
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	3
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	3
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	2
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	3
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	1
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	3	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	1	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	2	ช.0277	ช่างปูน	2.0	-
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	3	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	2
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0		ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	3

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.39

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 12

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	4	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	3	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	4
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	4
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออก เฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ศ.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	0	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	2	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.98

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 13

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พละนามัย	0.5	2	พ.102	พละนามัย	0.5	2	พ.203	พละนามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	2
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	2	พ.023	พลศึกษา	0.5	4
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	3	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	1	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	1.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	2	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.87

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 14

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	2
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	4	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	1	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	4
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	4
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใน โลกปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	1
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	2	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.96

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 15

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	1
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	2	พ.203	พลานามัย	0.5	2
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	2	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	1
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	0	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	1	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	1
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	3	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	2	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	1.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.72

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 16

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	1	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	3
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปะศึกษา	0.5	1	ศ.102	ศิลปะศึกษา	0.5	1	ศ.203	ศิลปะศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	1	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	2	พ.023	พลศึกษา	0.5	3
ง.011	งานบ้าน	1.0	1	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	1	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.126	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	0	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	1	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	2	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.06

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 17

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	1	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	1	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	1	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	1
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	1	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	2	พ.023	พลศึกษา	0.5	3
ง.011	งานบ้าน	1.0	1	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	1	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออก เฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	1	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	0	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	1	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	2	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	-

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.62

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน
นักเรียนคนที่ 18

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	3
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	3	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	2
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	4	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	3
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	1	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	2
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	3
พ.021	พลศึกษา	0.5	3	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	4
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	3
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	1	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	2	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลก ปัจจุบัน	1.0	3
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	3
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	1	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	1	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	2	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	-	ช.0277	ช่างปูน	2.0	4
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	-	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	-
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	3	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	3

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.08

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน

นักเรียนคนที่ 19

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	2	ท.203	ภาษาไทย	2.0	2
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	2	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	3
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	2	พ.012	สุขศึกษา	0.5	3	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	2
ง.011	งานบ้าน	1.0	2	ง.012	การจัดกรรในบ้าน	1.0	2	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	1
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	2	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	1	ส.026	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใน โลก ปัจจุบัน	1.0	2
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	3	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	2
ช.028	ช่างเสื้อผ้าและ ของใช้เด็กอ่อน	1.0	3	ช.029	ช่างเสื้อเด็ก	1.0	2	ช.0277	ช่างปูน	2.0	-
ช.015	การปลูกไม้ประดับ	1.0	3	ช.0245	งานห้องสมุด 1	1.0	2	ช.0246	งานห้องสมุด 2	1.0	2
				ช.012	การปลูกพืชผัก ทั่วไป	2.0	-	ช.023	ช่างเสื้อผ้าสตรี เบื้องต้น	1.0	2

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 1.86

แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน
นักเรียนคนที่ 20

ภาคเรียนที่ 1/2539				ภาคเรียนที่ 2/2539				ภาคเรียนที่ 3/2540			
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน	รหัส วิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	ผลการ เรียน
	วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน				วิชาบังคับแกน		
ท.101	ภาษาไทย	2.0	2	ท.102	ภาษาไทย	2.0	3	ท.203	ภาษาไทย	2.0	1
ส.101	สังคมศึกษา	1.0	3	ส.102	สังคมศึกษา	1.0	2	ส.203	สังคมศึกษา	1.0	1
พ.101	พลานามัย	0.5	4	พ.102	พลานามัย	0.5	3	พ.203	พลานามัย	0.5	2
ศ.101	ศิลปศึกษา	0.5	2	ศ.102	ศิลปศึกษา	0.5	3	ศ.203	ศิลปศึกษา	0.5	2
ว.101	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.102	วิทยาศาสตร์	1.5	2	ว.203	วิทยาศาสตร์	1.5	1
ค.101	คณิตศาสตร์	1.5	2	ค.102	คณิตศาสตร์	1.5	1	ค.203	คณิตศาสตร์	1.5	1
	วิชาบังคับเลือก				วิชาบังคับเลือก						
พ.101	สุขศึกษา	0.5	3	พ.012	สุขศึกษา	0.5	2	พ.013	สุขศึกษา	0.5	2
พ.021	พลศึกษา	0.5	2	พ.022	พลศึกษา	0.5	3	พ.023	พลศึกษา	0.5	1
ง.011	งานบ้าน	1.0	3	ง.012	การจัดการในบ้าน	1.0	3	ง.013	งานช่างพื้นฐาน	1.0	2
ส.071	ท้องถิ่นของเรา	1.0	3	ส.043	กฎหมายน่ารู้	1.0	3	ส.017	จริยธรรมกับบุคคล	1.0	1
	วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี				วิชาเลือกเสรี		
ส.018	พระพุทธศาสนา	1.0	3	ส.019	พระพุทธศาสนา	1.0	2	ส.0110	พระพุทธศาสนา	1.0	2
อ.011	ภาษาอังกฤษ หลัก 1	2.0	2	อ.012	ภาษาอังกฤษ หลัก 2	2.0	2	อ.013	ภาษาอังกฤษ หลัก 3	2.0	1
ช.0190	ช่างหล่อ ผลิตภัณฑ์	2.0	3	ช.0219	ช่างปักด้วยมือ	2.0	4	ช.0261	ช่างเดินสายไฟฟ้า	2.0	3
				ช.0247	คอมพิวเตอร์ เบื้องต้น	2.0	4				

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3 ภาคเรียน 2.35

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวจินตนา	ชื่อสกุล อินทรทัศน์
เกิดวันที่	11 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2514
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	32 ถนนกระบี่ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ 81000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนอำมาตย์ พานิชกุล (แผนกวิทย์ฯ - คณิต) จังหวัดกระบี่
พ.ศ. 2536	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (วิชาเอกการประถมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
พ.ศ. 2541	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมน
และโอฮาราที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่

บทคัดย่อ
ของ
จินตนา อินทรทัศน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

สิงหาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตาม
ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอสวาทที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2540
กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน
จำนวน 20 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทาง
อาชีพของทีเดอแมนและโอสวาท เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการเลือกอาชีพ
แบบสำรวจความสามารถทางการเรียน แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจความ
สนใจในอาชีพ แบบสำรวจบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
The McNemar Test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักเรียนแต่ละคนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทาง
อาชีพของทีเดอแมนและโอสวาท เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเองมากขึ้นอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECT OF INDIVIDUAL CAREER COUNSELING USING TIEDEMAN
AND O'HARA'S CAREER DEVELOPMENT THEORY ON CAREER
CHOICE CONGRUENCE OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS
OF KAOPHANOM WELFARE SCHOOL
IN CHANGWAT KRABI

AN ABSTRACT
BY
JINTANA INTARATUS

Presented in partial fulfillment of requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

August 1998

The purpose of this experimental research was to study the effect of individual career counseling using Tiedeman and O'Hara's career development theory on career choice congruence of Mathayom Suksa II students of Kaophanom Welfare school in Changwat Krabi in the academic year 1997. The subjects of twenty students were selected from the students whose career choices and their personal characteristics were incongruent. Each subject was exposed to the program of individual career counseling based on Tiedeman and O'Hara's career development theory. The research instruments were a career choice questionnaire, an academic achievement inventory, an academic aptitude test, a career interest inventory, and an inventory of understanding yourself and your career. The data were analyzed by the McNemar test.

The result of the study was as follows :

The congruency between the individual subject's career choice and his personal characteristics was significantly greater than before the experiment at .05 level.